

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

**Els tallers en temps de pati. Tothom pot aprendre.
Tothom pot ensenyar.**

Azucena Loza Sánchez

Grau d'Educació Infantil

Any acadèmic 2014-15

NIF de l'alumne: 43170559L

Treball tutelat per Maribel Pomar Fiol

Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Paraules clau del treball:

Tallers, joc, aprenentatge compartit.

RESUM

Aquest treball de final de grau pretén presentar al lector una proposta innovadora que es duu a terme a l'escola C.E.I.P Es Pont. L'objectiu principal és transmetre el valor educatiu dels patis i del joc en la primera infància, i promoure aquesta pràctica, analitzada des de un punt de vista pedagògic i valorada amb objectivitat a partir d'observacions de situacions reals.

ABSTRACT

This study aims to present to the reader a final project about an innovative proposal that is carried out at the school C.E.I.P Es Pont. The main objective is to convey the educational value of courtyards and play in early childhood, and promote this practice, analyzed from a pedagogical point of view and assessed objectively based on observations of real situations.

ÍNDEX

RESUM/ABSTRACT	3
ÍNDEX	4
1. Introducció, justificació i objectius	5
2. Fonamentació teòrica	9
El temps de pati, també un temps educatiu	9
La participació de l'alumnat en l'escola.....	12
3. Metodologia emprada.....	15
4. Anàlisi interpretativa	17
Els tallers de pati. Què són.	17
Recorregut històric	20
Participació de l'alumnat.....	21
Valoracions.....	24
Jocs de pati	26
5. Conclusions	30
Referències bibliogràfiques	33
Annexos.....	34

1. Introducció, justificació i objectius

Els tallers de pati son una proposta innovadora que parteix de la idea que tots els agents de l'escola son capaços d'ensenyar alguna cosa als altres, i que no només els docents són la font de coneixement. Els tallers de pati al C.E.I.P Es Pont fan d' aquesta una escola viva on aprendre i ensenyar son accions que formen part de la vida quotidiana, i que aporten emoció a la realitat, principalment dels patis.

La idea va sorgir a partir de l'observació i la mirada atenta a les necessitats i els interessos dels infants, juntament amb la motivació que li va donar a la cap d' estudis del centre l'assistència a unes jornades sobre "Estratègies d'Aprenentatge" d'en Philipp Merieu. La cap d'estudis diu que ella va decidir dur a terme la proposta a partir de tres premisses, juntament amb una mescla de passió, intel·ligència i emoció:

1. Creure en les possibilitats dels participants i fer-ho saber.
2. Argumentar la idea basant-se en la lògica.
3. Tenir clar els objectius q es persegueix, tant a nivell personal com col·lectius.

Aquesta proposta deixa entreveure les línies pedagògiques que segueix l'escola, i treballa aspectes fonamentals en el desenvolupament dels infants, tant de l'etapa d'infantil com de l'etapa de primària, com ara, les habilitats socials, emocionals i intel·lectuals dels infants.

Aquest projecte és un projecte d'investigació i d'estudi d'una proposta innovadora que mereix ser analitzada pel seu valor educatiu i per tal de donar-la a conèixer a altres docents que puguin estar interessats en conèixer-la o fins i tot aplicar-la a les seves escoles.

En un principi el meu treball de fi de grau estava orientat a treballar les emocions dels infants que estan involucrades en les activitats del joc lliure d'aquests. Però com que era un tema massa general, entre la meva tutora de TFG i jo ens vàrem plantejar com podria tenir ambdues coses més centrades, que es poguessin fer visibles, i que fossin pràctiques i aplicables per a una futura mestra com jo, i tal vegada per a altres mestres més experimentades.

Estava un poc perduda, i per trobar un poc de motivació, vagi decidir visitar l'escola on pensava realitzar les meves pràctiques. El C.E.I.P Es Pont és l'escola on vaig cursar els

meus estudis d'educació infantil i primària. Vaig ser rebuda amb els braços oberts, i vaig descobrir que allà es feien moltes més coses que quan jo anava de petita, entre elles, els tallers en temps de pati. Em vaig imaginar fent un estudi d'aquella proposta, de com havia evolucionat tots aquests anys i també de conèixer com la valoren els infants.

La benvinguda de la cap d'estudis va ser molt carinyosa, i de seguida em vaig sentir com a casa meva. Vaig mantenir una primera entrevista amb ella, que em va acabar de convèncer. Em va explicar, amb línies generals, en què consistia aquella proposta dels tallers de pati. De seguida vaig comprendre que era una gran proposta, que incloïa un joc lliure, emocionant i enriquidor per als infants, i que a més a més, en les futures observacions que hauria de realitzar em trobaria amb molts de sentiments que els infants deixen fluir en les relacions que estableixen durant el temps que dediquen a aquesta proposta.

Els tallers de pati compleixen amb tots els indicadors d'una proposta innovadora autèntica: persegueix una intenció a partir d'un anàlisi de necessitats dels infants, té continuïtat en el temps, es compartida per tot el centre, és totalment adaptada a realitat, exigeix una reflexió per part dels docents que la duen a terme, és avaluada, està sistematitzada, provoca discussió i confrontació d'idees, ha estat una proposta implantada lentament i que encara ara sofreix canvis, implica la creativitat i és en xarxa social. Així que no em faltaren motius per anar endavant amb el projecte.

Els objectius que em planteig amb aquest treball d'investigació envers els tallers de pati del C.E.I.P. Es Pont són els següents:

- Conèixer i donar a conèixer la proposta innovadora Els tallers en temps de pati que duu a terme fa 12 anys el C.E.I.P Es Pont.
- Elaborar un recurs documentatiu per a l'escola que inclogui un recorregut històric, un anàlisi d'aquest recorregut i una avaluació del funcionament dels tallers a partir de dades rigoroses.
- Identificar experiències, provocar reflexió i incentivar canvis en les formes d'organització i avaluació de la proposta.
- Ampliar els meus coneixements de propostes innovadores: com plantejar-les, com dur-les a terme i com avaluar-les.

- Desenvolupar la meua capacitat d'observació i documentació a partir de situacions reals amb infants, aprenent a sintetitzar, hipotetitzar, analitzar i extreure conclusions objectives a partir del raonament.

El meu treball de fi de grau és principalment un projecte d'investigació. Té dues parts diferenciades: una de recerca bibliogràfica teòrica que inclou diversos recents estudis envers els patis i el seu potencial educatiu, opinions de diversos autors que s'han dedicat a reflexionar els temps i els espais que s'empren als patis, i com s'empren, i un petit resum de què és una escola democràtica i quines implicacions suposa per l'escola d'avui en dia.

La primera part de la recerca té tres fonts principals: un llibre que em va proporcionar la mestra d'educació física de l'escola, un article de la revista Quaderns de pedagogia i els documents de l'escola des de el curs 2001-2002 fins a l'actualitat.

En quant a l'escola democràtica, tenc previst dur a terme la següent recerca amb les següents paraules clau:

- Google acadèmic: escola democràtica, participació de l'alumnat.
- Pàgina web de la revista Guix: escola democràtica, participació de l'alumnat, intercanvi de coneixements.
- Cercador de la Biblioteca UIB: escola democràtica.

La segona part del treball és l'anàlisi profunda dels Tallers en temps de pati, i el que pretenc és obtenir dades rigoroses, identificar experiències, autoprovar-me la reflexió i aprendre envers el temps de pati com a temps de joc, creixement i educació. Aquesta part d'anàlisi la duré a terme emprant diverses eines d'investigació:

- Entrevistes personals: a la cap d'estudis, a la directora, a les coordinadores dels tallers, a dos dels docents del centre que no coordinen els tallers, als infants i a les famílies.
- Observacions directes a través de diversos mètodes: registres narratius, vídeos i fotografies.
- Recerca en els documents de l'escola: PEC actual i d'anys anteriors, bloc de l'escola, recull del 20 aniversari de l'escola i a l'hemeroteca de fotografies de l'escola.

Tota la informació recollida resultarà en una anàlisi interpretativa, que presentaré en cinc apartats principals, i que seran els següents:

1. Què són els tallers de pati.
2. Evolució històrica.

3. Participació de l'alumnat.
4. Valoració de la comunitat educativa.
5. Jocs de pati.

2. Fonamentació teòrica

El temps de pati, també un temps educatiu

Patis, els temps i els espais de l'oblit

A la majoria de les escoles, els patis sembla que són els grans oblidats dins la tasca docent. Els alumnes s'apropien dels patis com si el temps i els espais que empren fossin només de la seva propietat, i els docents es queden al marge i es dediquen a vigilar que no passi res extraordinari, que es compleixin les normes establertes o simplement passen aquesta estona berenant i prenent un cafè. En general, els patis es plantegen com “un lloc i un moment en què els nins i nines s'obliden per uns instants de la pròpia escola, per fer un parèntesi purament lúdic, i buit de qualsevol contingut pedagògic”. (EDUCACIÓ, VALORS I PATI. Morell, X., Ramis, C. i Seguí, L. Premis a l'edició de Materials didàctics 2010. Conselleria d'educació i cultura).

A l'actualitat, hi ha una tendència a deixar de banda els patis, a considerar que són un temps afegit o simplement un temps lliure, en quasi tots els sentits, i per tant sembla que no formen part de l'àmbit educatiu de l'escola. A més, és un àmbit de l'escola on hi ha infants que no juguen o que queden marginats, i sembla que no passa res per ser un espai buit de sentit.

A diferència dels patis, “les aules són espais amb una estructura i una organització molt definida. Les propostes didàctiques s'han planificat, existeixen acords fruit del consens sobre quina ha de ser la metodologia que s'ha d'aplicar i quins mecanismes per revisar aquests processos. Són situacions que es poden controlar, analitzar, avaluar i redissenyar de forma periòdica. Però, seria un error restringir les potencialitats educatives només a aquests espais. Cada un dels espais de l'escola té singularitats i característiques pròpies que han de contribuir, segons la seva funció i potencial, a complementar la consecució dels objectius que les escoles treballen.” (EDUCACIÓ, VALORS I PATI. Morell, X., Ramis, C. i Seguí, L. Premis a l'edició de Materials didàctics 2010. Conselleria d'educació i cultura).

“Entre les obligacions de controlar els nins i els suggeriments de practicar una “no intervenció totalment no directiva”, són pocs els docents investigadors que s'entusiasmen per l'estudi dels patis des de la perspectiva de la recreació com a aprenentatge social; és així com, tapat pel tumult, abunda el silenci teòric (Pavía, 2000)”.

La importància dels patis

Els patis són moments molt importants pels alumnes, perquè es donen connexions i relacions que repercuteixen als altres escenaris educatius. Els infants gestionen aquest temps sense condicionants “acadèmics”, però tot el que ocorre durant els patis està relacionat amb els valors que dominen i que es viuen a l’escola. Per aquest motiu, és necessari que deixin de ser els grans oblidats i valorar el seu potencial educatiu.

Segons Morell, Ramis i Seguí (2010), els patis presenten aspectes positius i negatius.

Aspectes positius dels patis:

- Alt grau d’autonomia.
- Agrupaments més flexibles i en funció dels interessos dels propis alumnes.
- Relacions no “imposades”.
- Flexibilitat en el que es vol fer.
- Desconnexió de les classes i mestres.

Aspectes negatius:

- Manca de coneixement per part dels mestres del que passa realment. Desconeixement del tipus de relacions que es produeixen i que repercuteixen a la resta de moments de l’escola.
- Manca d’anàlisi dels valors i contravalors dominants.
- Desconeixement de la tipologia i característiques dels conflictes, dinàmiques i interessos dels alumnes. Principalment, relacionat amb aquells alumnes que pateixen dificultats en relació al treball de les habilitats socials.

El temps de pati és un moment on es produeixen molts dels rituals socials entre els infants de les nostres escoles. Aquests rituals cal tenir-los en compte, perquè hi ha una gran quantitat de situacions que poden quedar al marge de les activitats que desenvolupam a altres espais, i es poden crear incongruències en relació al treball dels valors que l’escola vol fer i els que realment es treballen. Els patis ens orienten en relació a quins valors necessiten treballar els infants, i quins valors els interessa.

És un espai i un temps diferents perquè una part important de les situacions que es produeixen són vivenciades a través del joc lliure. Els infants són lliures de deixar anar les seves capacitats, els seus interessos, són realment els propietaris del temps i de l'espai i poden escollir què fer i com fer-ho. Els patis són moments que val la pena observar perquè ens poden aportar molta informació sobre els infants i sobre com hauríem de plantejar els docents la nostra intervenció tant als patis, com tal vegada a la resta de temps “acadèmic”.

És un temps de transició, d'ajustaments i ruptures entre la vida interior i exterior de l'escola; entre el que és obligat i el que és lliure; entre alumne i jugador: entre el que sé i el que he d'aprendre.

És un espai on es posen en joc sabers pràctics, sabers específicament significatius en la mesura que permet als seus posseïdors a participar de la vida del grup, adaptant-se al mateix temps que resistint-se als mandats de la mirada institucional. Sabers que val la pena valorar i compartir amb la resta de la comunitat educativa.

Un espai que sembla conegut, però, si els docent som capaços de mirar-ho amb uns altres ulls, amb ulls de pedagogs, es poden descobrir fets socials interessants.

Com ja afirmaven autors com Froebel o Montessori, “els patis prenen rellevància educativa com a entorns de joc on entendre l'espai i la seva relació amb el món i on estimular i afavorir els aprenentatges.”

“El pati afavoreix no tan sols els moviments plens de vitalitat, sinó també la curiositat, la intimitat i la tranquil·litat (llegir, pintar, comprovar, mesurar...)”. (Marín, I. (2012). Guix. *El pati de les escoles*, 389, 33-35.)

Aquest temps de joc lliure afavoreix el desenvolupament dels infants i “pot esdevenir un aliat important en l'entorn escolar, amb una aportació interessant al desenvolupament de competències bàsiques, com són:

- El desenvolupament personal amb repercussions directes en l'autoestima, la gestió emocional, la motivació per la relació i la entesa amb els altres, la millora en les formes d'organització, cooperació i col·laboració.
- La convivència amb els altres respectant les normes i els hàbits cívics, la participació amb responsabilitat en la presa de decisions, utilitzant el diàleg per

arribar a acords, assumint obligacions i responsabilitats.” (Marín, I. (2012). Guix. *El pati de les escoles*, 389, 33-35.)

Per tant, que els patis de les escoles són moments educatius és indiscutible, per quatre motius principals.

- Són espais plens de recursos per a l’aprenentatge. Els infants treballen aspectes com la construcció de la seva autoestima, aprenen a afrontar reptes, desenvolupen defenses contra la frustració, comparteixen sabers, estableixen relacions socials i models de comportament.
- Són festius, donen lloc a la celebració i la convivència, i és que són dels escenaris més visibles de l’escola.
- Als patis es donen processos de coresponsabilització i participació. Moltes de les accions dels infants estan molt vinculades a l’educació en valors: gènere, convivència, responsabilitat, valoració positiva de la diversitat i respecte.
- I en darrer lloc, els patis són essencials per al desenvolupament de la capacitat de jugar, i, per extensió, amb un immens potencial pel que fa als seus beneficis educatius.

La participació de l’alumnat en l’escola

Segons Zambrano (2009), Philip Merieu defensa que a l’hora d’aplicar la pedagogia s’han d’examinar els desitjos dels alumnes, fer-los conscients de quins són aquests i anticipar-los possibles conseqüències. A més a més, és important fer-los reflexionar no només sobre els seus interessos individuals, també amb els col·lectius. D’aquesta manera s’ajuda als infants a arribar a ser individus democràtics, ja que la democràcia en moltes ocasions implica renunciar als nostres interessos, per reflexionar sobre l’interès col·lectiu.

L’escola és una comunitat, que ensenya que a la societat hi ha regles socials que permeten compartir coses amb altres comunitats, cosa que permet a cadascú fer les seves eleccions, tenir els seus gusts, els seus desitjos però viure junts dins un marc comú.

L’escola és aprenentatge i construcció, i per tant ha d’imaginar rituals, activitats, trobades que permetin la col·laboració i l’aprenentatge compartit.

Una de les funcions bàsiques de l'escola és preparar als infants per pensar de forma crítica i per actuar democràticament en una societat no democràtica. Per assolir-ho, és necessari enfortir les experiències que contribueixen a l'aprenentatge de la participació. Participar implica prendre decisions i accions que d'alguna manera ens impacten, que són de la nostra competència o que ens interessin, bé perquè ens afecten directa o indirectament. Existeixen moltes formes, tipus i graus de participació. El simple fet d'assistir a classe és una forma de participació, estar informat, apuntar-se a una excursió, opinar, formar part d'un grup, prendre decisions o implicar-se al màxim. Els tipus de participació es poden dividir en escales de major a menor responsabilitat i compromís, i l'escola democràtica pretén que els membres de la seva comunitat tinguin un alt grau d'aquests components.

Hi ha diverses raons per les que una escola es beneficia de de seguir una filosofia participativa:

- Mitjançant la participació s'exerceix el dret a l'aprenentatge, al lliure pensament i a la lliure decisió.
- La participació és un valor personal i social, que dota de sentit i força la vida en societat.
- És un mètode de treball que diversifica i respecta les diferents perspectives i realitats que conviuen a les escoles.
- És un contingut bàsic que permet la construcció del coneixement i que fomenta les relacions socials.

Per una altra banda, un ambient escolar participatiu es caracteritza per un conjunt de condicions:

- Diàleg en totes les seves facetes. S'empren canals de comunicació adequats.
- Tots els agents de l'escola tenen dret a expressar de manera responsable les seves opinions, crítiques, dubtes i propostes.
- Respecta. La participació democràtica es fonamenta en principis de legalitat i dignitat humana.
- Ambient regulat. No es possible una vertadera participació democràtica sense un context amb normes, límits i principis que cal respectar.
- Crítica constructiva: a l'escola democràtica és necessària la crítica, és a dir, és una escola que admet l'expressió de diferents punts de vista i les interpretacions que

cadascú pot fer de les situacions, encara que a través de la negociació i els acords, cerca solucions i modes de fer que resultin en benefici de tothom.

3. Metodologia emprada

Per a dur a terme l'anàlisi interpretativa d'aquest treball, i en concordança amb els meus objectius principals he realitzat tota una sèrie d'observacions i entrevistes personals que a continuació esmentaré.

TIPUS DE REGISTRE	SITUACIÓ
REGISTRE NARRATIU	Reunió mestres de tallers 21/11/2014 Taller de sal 13/11/2014 Taller d'educació física 13/11/2014
GRAELLA D'OBSERVACIÓ	Taller mandales 24/03/2015
FOTOS	Taller peixos 28/10/2014 Taller bombolles 30/10/2014 Taller titelles 06/11/2014 Taller de repàs 07/11/2014 Taller de fang 20/03/2015 Taller de mandales 24/03/2015 Taller caniques 30/03/2015 Taller bolles d'arròs 09/03/2015 Taller de cuina 17/04/2015

Les entrevistes han estat realitzades a 6 docents del centre:

1. Directora.
2. Cap d'estudis, fundadora dels tallers de pati i coordinadora dels tallers.
3. Secretària de l'escola, PT i alhora coordinadora de tallers de pati.
4. Mestre AL de l'escola i coordinadora de tallers de pati.
5. Mestre d'educació infantil.
6. Mestre educació física a l'escola i alhora coordinadora dels jocs de pati.

Per altra banda, també he realitzat tota una sèrie d'entrevistes a infants, que participen als tallers. Cinc infants que participen com a mestres de tallers, i altres cinc que participen com a alumnes. Les preguntes a cada un d'ells han estat les següents:

PREGUNTES A MESTRES DE TALLERS	PREGUNTES A ALUMNES DE TALLERS
T'agraden els tallers de pati? Perquè?	Què és el que més t'agrada dels tallers de pati?
A quants tallers fas de mestre?	Perquè? I el que menys?
Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?	A quants tallers participes com alumne?
Perquè vares voler fer de mestre a un taller?	Perquè vares escollir aquest taller?
Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?	Què passaria si no hagués tallers de pati?
Què passaria si no hagués tallers de pati?	Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?
Canviaries alguna cosa dels tallers?	Canviaries alguna cosa dels tallers?

4. Anàlisi interpretativa

Els tallers de pati. Què són.

Un taller, per general, és un espai on es realitza un treball manual, fabril i/o artesanal. Un taller pot ser d'art, de rebosteria, d'alfareria, de costura, entre altres, i es forma amb un grup de persones que fan feina, i que són aprendius o discípuls d'un mestre, l'anomenat mestre de taller.

“Als tallers de pati, puc ajudar als més petits a aprendre més coses”. (Alumna 5è).

“Als tallers puc aprendre més i ensenyar als nins”. (Alumna 5è).

“És una cosa que la gent fa per a que tu estiguis alegre i facis coses que t'agraden”. (Alumna 4t).

“És un lloc, un puesto on pots fer un taller. Si tu saps alguna cosa pot compartir-la o ensenyar-la. Si t'agrada ser mestra, pots anar practicant des de petita o si vols saber el que senten els mestres”. (Alumne 5è).

Els tallers de pati, són tallers on els infants de l'escola tenen l'oportunitat de compartir coneixements i aprenentatges amb altres infants, com a mestres de taller o com aprenents. Són els infants, qui organitzen els tallers per ensenyar als seus alumnes alguna cosa. Són els infants, que volen fer de mestres, qui trien la temàtica, en funció d'allò que millor saben fer, trien un tema del que tenen mes coneixement o que més els agrada, o simplement un tema que els fa gana ensenyar. A partir d'aquí trien les estratègies que empraran i planifiquen ells mateixos el seu taller.

L'alumne que vol fer de mestre pensa quines activitats vol dur a terme, quin espai i quin material ha de mester, la duració del taller (una setmana, un mes, un trimestre...), a quins cursos va dirigit, com i quan anunciarà el taller. Per a tot això, els infants disposen d'una fitxa que els facilita alguna de les coordinadores dels tallers. (Veure Annex 1). Una vegada tenen la fitxa completa, negocien amb la coordinadora les possibilitats de dur a terme el taller, i aquesta li proporciona ajuda en aquells aspectes que necessiti.

L'alumne es compromet a dur a terme el taller els dies que ha establert amb la coordinadora i a complir les normes de respecte i convivència de l'escola durant aquest temps,

a més de les condicions de deixar l'espai que empren durant el taller net i recollit. Cal esmentar que encara que les coordinadores estan pendents d'aquest aspecte, en la majoria de casos no es necessari ja que els alumnes son totalment capaços i autònoms i tenen una gran iniciativa a l'hora de complir aquests requisits. A totes les meves observacions, durant aquests mesos, a tots i cada un dels tallers es troba el moment de raonar i fer net l'espai que han emprat, especialment queda visible a algunes de les meves observacions. (Veure Annexos 3, 5, 6, 9, 10 i 12).

La responsabilitat de dur a terme un taller, per als infants és molt seria, fins al cas que si per qualche motiu un dia no poden realitzar el taller han de cercar un substitut o bé avisar amb antelació als seus alumnes.

Amb tot això, els tallers de pati és una proposta didàctica educativa, organitzada i flexible. S'ha de tenir en compte que és una activitat amb infants i que en ocasions s'obliden, estan malalts, estan castigats a l'hora del pati o bé els manca material o fins i tot idees per fer durant el temps del taller. Però, per això es troben les coordinadores. Aquestes no tenen com a objectiu intervenir ni dirigir els tallers. Les mestres coordinadores escolten als infants, presten atenció als seus dubtes i els ajuden a resoldre els possibles inconvenients que sorgeixen, però sempre orientant, mai intervenen directament, més bé dirigeixen a l'infant cap al pensament reflexiu que l'ajudi a trobar la solució.

“Quan he d'intervenir a un taller, tenc en compte que els tallers són moments per aprofitar, moments educatius, i això no es pot oblidar. També tenc en compte que s'ha de confiar en les possibilitats dels infants i que no se'ls ha de donar la solució”. (Coordinadora de taller i mestra AL).

“A l'hora d'intervenir a un taller, el primer de tot, tenc en compte que és l'infant qui ha de prendre les decisions sobre el seu taller. Els infants són capaços de prendre aquestes decisions i també de resoldre els conflictes que poden sorgir, per tant, sempre els don l'oportunitat de que siguin ells mateixos qui trobin la solució als problemes, o a les situacions que presentin dificultats.” (Coordinadora de tallers i cap d'estudis).

L'objectiu dels tallers de pati és fomentar l'aprenentatge compartit entre tots els agents de l'escola. Així, la participació no només es limita als alumnes, sinó que a un taller de pati també poden participar les famílies i el professorat, tant com a mestres com a alumnes. Cal esmentar, que aquest curs escolar, no hi ha hagut cap familiar ni cap mestra que hagi dut a

terme un taller, però a anys anteriors sí. Per altra banda, és destacable, la participació i la implicació de les famílies quan participen, com és el cas de l'observació del taller de peixos. En aquesta sessió, vaig poder observar com un pare duia peixos de veritat al taller de la seva filla, per tal de mostrar als nins que participaven com eren els peixos, les parts que tenen, i fins i tot els explicava com s'alimenten i reproduïxen.

Els tallers són una peça més del puzzle que forma la vida de l'escola. Les finalitats de l'escola, tal i com es reflecteixen al PEC, són entre altres fomentar la participació de l'alumnat, fer de l'escola una escola oberta, on els espais siguin de tothom i pensats per a tothom. Es Pont és una escola que s'identifica per el diàleg, per la col·laboració de tots els agents, i sobretot per la màxima confiança en les capacitats dels infants per aprendre, per aquest motiu, els tallers són una altre peça clau que empeny amb força per aconseguir els propòsits de l'escola.

Els tallers de pati van en concordança amb el PEC de l'escola perquè “ respecta els trets d'identitat de l'escola: espai d'aprenentatges compartits, espai on tothom pugui aprendre i tothom pugui ensenyar alumnes i professorat, adquirir major autonomia personal, atenció a la diversitat, capacitat de proposar, participar, organitzar, triar, decidir, donar alternatives, responsabilitzar-se, adquirir compromís i respectar les idees dels altres i tot a través del diàleg.” (Mestra d'educació infantil).

Actualment, al curs escolar 2014/2015, els tallers de pati s'han organitzat de la següent manera:

Recursos humans	3 coordinadores (dues mestres i la cap d'estudis)
Recursos materials	Fang, sal, guixos, paper periòdic, cola, pots de vidre, fotocòpies, aliments, peces de joies, fils, entre altres. Tot el material que els infants necessiten el fan sabre a les coordinadores i aquestes els ho faciliten.
Temps	Enguany els tallers només es duen a terme durant la mitja hora del pati, encara que en els seus inicis aquests tallers també es realitzaven els horabaixes com a activitats extraescolars.
Espai	S' estan emprant: Aula de plàstica

	Aula de filosofia
	Aula de musica
	Aula d'informàtica
	Passadís
	Pati

Recorregut històric

El primer curs escolar en què es va dur a terme els tallers de pati va ser l'any 2001-2002, encara que el registre d'aquests només el començam a veure a les memòries de l'escola a partir del curs 2002-2003. Aquell curs es varen realitzar més d'una trentena de tallers de pati entre els que formaven part els següents: *aprendre a cosir botons, angles, escacs, jocs de cartes, circuits elèctrics, manualitats, dibuix, plastilina, ensenyar a llegir, tocar diferents instruments, teatre, relaxació, cuina fàcil, informàtica, català per a petits, maquillatge, cantar i ballar*, entre altres.

La temàtica dels tallers ha estat molt variada al llarg dels 13 anys que duu en marxa la proposta, però als documents de l'escola s'han registrat més de 90 tallers diferents, de un total de 309 tallers realitzats. Fent un recorregut per les memòries de l'escola, es pot observar que a mesura que han anat passant els anys alguns temes s'han mantingut i es repeteixen any vers any, però d'altres han anat variant segons l'interès dels infants i dels temes o les activitats actuals, com per exemple, el taller del curs escolar present de *baldufes*, una joguina que els pares recorden haver gaudit, i que enguany crida l'atenció i diverteix als infants.

Els tallers que s'han realitzat curs vers curs són *manualitats, dibuix, ensenyar a llegir i escriure, contar contes, informàtica per a petits i elaboració de collars, polseres i recades*. Aquests en concret, s'han realitzat com a mínim una vegada cada curs.

Per altra banda, les temàtiques que han despertat més interès entre els infants aquests tretze cursos escolars són les relacionades amb activitats artístiques, llengua i literatura i tallers de manualitats.

Classificació dels tallers realitzats per temàtiques:

Temàtica	Nombre de tallers realitzats al llarg dels 13 anys
Llengua i literatura	41
Activitats físiques	14
Ball	17
Activitats artístiques	85
Informàtica	13
Manualitats	70
Musicals	3
Jocs de taula	14
Matemàtiques	14
Altres temes	38
TOTAL	309

Participació de l'alumnat

La participació de tots els integrants de la comunitat educativa és un punt clau de la línia del centre, ja que a Es Pont creuen que l'escola és un espai de convivència i aprenentatge que es va construint entre tots com a comunitat democràtica. Una escola dinàmica, integradora, funcional i humana i lligada a la vida. Aquesta és l'escola que volen ser, i que són. Per aquest motiu, l'alumnat participa activament en la vida de l'escola a través del diàleg i la comunicació, els infants prenen juntament amb els altres agents de l'escola les decisions que tenen a veure amb el seu desenvolupament i amb els seus aprenentatges, tot formant un cercle formatiu i enriquidor que fa que l'escola sigui un espai regit per principis com el diàleg, la capacitat crítica, el treball compartit i l'atenció a la diversitat. Un espai on el principal protagonista és l'alumnat.

La participació ha d'arribar a tots els racons de l'escola i els tallers de pati no queden exempts.

Però, com participen els alumnes als tallers de pati?

Al document C.E.I.P Es Pont 20 anys un viatge compartit es diu en referència als tallers de pati:

“El mèrit d’aquesta empresa, es deu sobretot a l’alumnat que amb la seva participació, feina i il·lusió ha fet possible fer de l’escola un lloc agradable, actiu i encantador. Un espai on ensenyar. Amb els seus avantatges i dificultats, no quedi restringit al paper del professorat o als experts adults i on aprendre pugui ser un acte quotidià i ocupar tot el temps, fins i tot el del pati o el de fora de l’hora escolar”.

- Participen en la dinàmica de la vida diària de l’escola. Cada dia es realitzen els tallers. Formen part de les seves rutines, és una activitat més que poden gaudir si ho desitgen, i que els permet adquirir nous aprenentatges de manera autònoma.
- Fan de l’escola un espai obert a tothom, un espai on qualsevol infant, mestre i familiar poden entrar i ensenyar i aprendre. Fan seva l’escola.

“Fa que els infants sentin com a seva l’escola, bé, és que és seva. Però els tallers els fan sentir que tots els espais són seus, perquè fins i tot poden fer tallers als passadissos”. (Coordinadora de tallers i cap d’estudis).

- Participen activament quan són ells qui decideixen els seus tallers: trien el tema, trien l’espai, el material, decideixen a qui eva dirigit, quines activitats volen realitzar. Cada alumne és un agent, algú a qui se li reconeix la capacitat, l’oportunitat i el dret de “entrar al joc” de participar, de decidir, d’opinar i de tenir el control de qüestions que l’afecten, al cap i a la fi, tenir el seu lloc i donar-li cabuda a la seva veu.

“Sí, el hombre se hace haciendo, al niño hay que facilitarle que haga cosas que susciten su interés, que cada vez le resulten más difíciles, pero que con esfuerzo y constancia, sea capaz de conseguir el éxito y con él la satisfacción final”. (Ibáñez, 2010)

- Els infants s’ajuden entre ells a aprendre, a ensenyar. Participen de la vida de l’escola, gaudeixen del temps de pati en els tallers fent aquelles coses que més els agrada.

“M’agraden molt els tallers, perquè puc jugar amb les meves amigues i fer les coses”
(Alumna 5 anys)

“M’agrada que me diguin que sé fer una cosa, M’ho pas molt bé i em donen coses que em puc dur a casa”. (Alumna 5 anys)

“M’agrada ajudar als nins, jugar amb ells”. (Alumna 5è)

- I arriben a aquest punt a través del diàleg i la negociació: bé quan han d’acordar amb la coordinadora quins espais empraran, bé quan han de posar-se d’acord dues alumnes que faran de mestres al mateix taller, bé quan han decidit quins nins apunten al taller o quan han de decidir com actuar davant les dificultats que sorgeixen. (Veure Annex 19).
- Per altra banda, i com a darrer punt, cal esmentar que els tallers de pati no són una activitat que queda deslligada de la resta de coses que es fan a l’escola. Sovint, als tallers es realitzen manualitats i tasques que després s’empren per decorar l’escola, per celebrar les festes tradicionals, per reforçar aprenentatges que els infants estan fent a classe (com es el cas dels tallers de repàs) o simplement per aconseguir que tothom de l’escola gaudeixi (com va ocórrer al taller de “bar” que es va realitzar el curs 2004-2005).

“ L’escola es beneficia directament dels tallers ja que forma part d’un dels nostres objectius principals i aquest és la participació dels infants en la vida escolar. Ells són els vertaders protagonistes del seu aprenentatge i com a tal, n’han de ser partícips. Mitjançant els tallers ells poden decidir què volen fer, què necessiten... A més, és una estratègia més d’aprenentatge en grup i significatiu.” (Coordinadora de tallers i secretària de l’escola).

Valoracions

Les valoracions dels infants, tant les de fa anys com les més actuals, són molt positives. Els infants, així com ja m'avançava la cap d'estudis (veure Annex 17), valoren els tallers de pati molt positivament. Per a ells, és una activitat més, una rutina, i els agrada poder formar part d'aquesta. A més, se senten importants i protagonistes, se senten valorats.

“Ens agrada ensenyar el que sabem als altres i ens fa sentir bé. Ens sorprèn que els infants petits a vegades saben coses que els més grans no saben. És divertit, t'ho passes superbé ensenyant.”(Anònim).

“Has d'aprendre a organitzar-te, si no et surten bé les classes. T'has de preparar bé les classes, i han de ser interessants perquè si no perds els alumnes. Expliques bé o no i si no ho has de millorar.”(Anònim).

“M'agrada que els mestres confiïn en mi. M'agrada que hi hagi tallers diferents, et pots apuntar al que vols. Reim molt. A vegades també discutim si som unes quantes mestres.” (Anònim).

“Als tallers de pati te sents bé, els altres t'estimen”. (Anònim).

Els pares, també ho valoren així com els infants. Encara que no he pogut realitzar la part d'entrevistes a pares, tenc opinions, extretes del document històric dels 20 anys a Es Pont, on es recull la següent opinió: “ M'agrada que facin tallers perquè els infants se senten com si fossin a la pròpia casa, van per tot, puguen, baixen, berenen, s'organitzen...”. (Anònim).

Finalment, cal dir, que les mestres han demostrat que també aprecien els tallers en temps de pati. Els mestres estan acostumats a veure que l'escola està ocupada per infants que van i vénen, que ocupen tots els espais, han après a confiar en les seves capacitats de autogestió, i en la capacitat que tenen de relacionar-se amb els altres.

Els mestres que fan feina enguany a Es Pont ens diuen això:

“Els tallers es plantegen de tal manera que es tenen en compte els interessos dels infants i les seves preferències per tant, són motivadors i atractius i donen la possibilitat de desenvolupar totes les potencialitats intel·lectuals, afectives i socials.” “El fet que siguin els

mateixos alumnes els mestres de taller millora la convivència entre ells, existeix una complicitat i respecte mutu.” (Mestra d’educació infantil).

En referència als tallers i el que aporten a l’escola... “Crec que això farà que els infants d’aquí a uns anys recordin l’escola com a una escola especial, i que els quedarà un record emocionant i positiu.” (Mestra AL i coordinadora de tallers).

“És curiós veure com moltes vegades assisteixen als tallers infants amb diferents tipus de dificultats (ja siguin d’aprenentatge com dificultats socials i familiars), cosa que em fa pensar que per ells és un espai on poden millorar la seva autoestima i motivació, on es senten capaços de fer alguna cosa ben feta”, “és una manera d’afiançar-se com a persones i de valorar-se a ells mateixos”. (Secretària i coordinadora de tallers).

Jocs de pati

I què ocorre a la resta dels espais de l'escola al temps de pati? Què ocorre al pati exterior d'Es Pont?

Doncs bé, al pati de l'escola passen moltes coses també. Des de sempre, se'n sap de la importància que té per als infants el joc i el temps de pati. Per a l'escola, el temps de pati és un temps i un espai educatiu, principalment per la diversitat de situacions que es viuen.

El pati exterior de l'escola és un pati que físicament fa pocs anys va ser ampliat, i que, a més a més, va gaudir d'un altre canvi en el seu plantejament. Gràcies a l'arribada d'una nova mestra d'educació física, que juntament amb l'experiència i saviesa d'una altre mestra, que feia anys que treballava a l'escola, es va repensar el temps de pati com un temps valuós, un temps que valia la pena aprofitar per fer que els infants aprenguin i gaudeixen de les relacions que en poden sorgir.

“L'objectiu principal dels jocs de pati és que tots els alumnes disposin d'un espai per jugar, per cohesionar els alumnes, que se coneguin i que gaudeixin de jugar. Consideram que el temps de pati també sigui un espai educatiu i durant aquest temps intentam que nins i nines juguin plegats, fomentar actituds de respecte, tolerància, llibertat, responsabilitat, que compleixin les normes, etc. “(Mestra d'educació física).

Els jocs de pati són una sèrie de jocs als que poden participar tots els alumnes de primària en temps de pati. Estan organitzats per la mestra d'educació física. Cada dos mesos els alumnes voten a quins jocs volen jugar i la mestra fa la distribució dels jocs intentant que els grups que jugaran a cada espai hagin triat els diferents jocs. Els alumnes de tercer o quart de primària preparen el material necessari pels jocs cada dia.

El pati està dividit en diferents espais: espai 1, espai 2, espai 3, zona de jocs tradicionals, cistella de bàsquet i la resta de racons del pati són pel joc lliure. Als espais 1, 2 i 3 és on hi ha els jocs organitzats. Cada dia un grup classe disposa d'un espai per ús exclusiu, els altres dos espais són compartits entre diferents classes (veure graella).

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
ESPAI 1 (més a prop)	1r – 2n – 3r PEIXOS I PESCADORS	1r – 2n MATO	1r – 2n ARANYA	1r – 2n STOP	3r – 5è 6 PILOTES
ESPAI 2	5è – 6è 3 BASES	4t – 5è – 6è MATO	3r – 4t – 5è PILOTA ASSESSINA	3r – 4t – 6è 3 BASES	4t – 6è 6 PILOTES
ESPAI 3 (més enfora)	4t 6 PILOTES 3 BASES PITXI	3r 6 PILOTES 3 BASES PILOTA ASSEGUDA	6è 6 PILOTES PILOTA ASSEGUDA MATACONILL	5è 6 PILOTES PILOTA ASSEGUDA MATACONILLS	1r – 2n PILOTA ASSEGUDA CAMP NET

L'organització està inspirada en com ho estava en el CEIP Rafal Vell de Palma, on la mestra d'Educació Física va fer les seves pràctiques.

La participació dels infants en els jocs de pati és molt alta. Només cal apropar-se a la zona del pati de primària per veure de seguida com gaudeixen de jugar, moure's i sobretot de

divertir-se. En aquests jocs també apareixen els conflictes, però aquests són vist pels docents com una oportunitat d'aprenentatge.

Els mestres que fan guàrdia no són simples guàrdies, saben que el pati no és un temps lliure on el seu paper no es limita a fer de policies.

“El professorat ha de vetllar pel bon funcionament dels jocs i dels diferents espais. La seva funció no és fer d'àrbitre sinó donar les eines perquè els alumnes dialoguin, reflexionin, se respectin, etc. És molt important que els tutors treballin els conflictes que sorgeixen en el pati per tal de potenciar determinats valors i hàbits.” (Mestra d'educació física).

Actualment, a l'escola es treballen els conflictes a partir de les pràctiques restauratives, per tant, es tenen molt en compte els sentiments dels infants implicats, s'empra la conversa i el respecte per trobar la millor solució, sempre en les mans dels infants, que són els encarregats de xerrar entre ells i reflexionar sobre el que ha passat. El mestra fa de guia i tal vegada de mediador, però en cap moment, ofereix la solució directament. Una vegada més, els errors són vist com a oportunitats d'aprenentatge, com a escalons que permeten als infants pujar per la seva escala de la vida.

Però, quan un coneix els tallers de pati i els jocs de pati, troba dues propostes molt diferents. Les dues tenen en comú el significat que atribueixen al temps de pati, les dues van en concordança amb els valors que es treballen a l'escola, però ofereixen als infants activitats molt distintes. Per tant, ens podríem demanar: quin criteri empren els infants per triar si volen anar a tallers de pati o a jugar als jocs de pati?

“Jo crec que bàsicament el que els duu a decidir jocs o tallers són les necessitats físiques del cos, la necessitat de moure's, córrer, saltar, ... Tot i que a vegades també elegeixen segons les necessitats més afectives, la necessitat de ser protagonista, de ser mestre dels altres, de compartir una estona més tranquil·la amb companys i companyes, d'estar amb infants més petits. Tallers i jocs són dues activitats complementaries i és genial que els alumnes puguin anar combinant les dues activitats segons les seves necessitats o preferències.” (Mestra d'educació física).

“ A vegades m'agraden els jocs del pati, però a vegades m'estim més fer tallers. Els tallers també són molt divertits, em permeten fer coses creatives.”. (Alumne 5è).

“Si un dia em fa ganes jugar al pati, hi vaig. I si em fa ganes fer taller, pues faig taller”. (Alumna 3r).

Està clar que els infants no saben ben bé perquè s'estimen més un taller o un joc de pati, però la mestra d'educació física fa una bona reflexió pedagògica quan diu que es deu a que els infants, al cap i a la fi, actuen segons les seves necessitats i interessos.

Tot allò que motiva i atreu als infants, ve dels seus desitjos més profunds. I ells a l'escola, a la seva escola, tenen la llibertat i l'oportunitat de fer el que més els agrada, i alhora aprendre. El temps de pati no queda exempt de la filosofia de l'escola. És un temps ple de significat, ple d'oportunitats, ple de moments i ple d'emocions. Tot el que es fa al temps de pati està pensat per els infants i per als infants, per tal d'atendre a la diversitat, per tal de satisfer les seves necessitats i per tal de demostrar que Es Pont és una escola oberta, democràtica i participativa.

5. Conclusions

El primer que m'agradaria analitzar de tot el treball, fa referència a com m'ha mostrat aquest treball d'investigació que una proposta innovadora ha d'afavorir el desenvolupament integral dels infants, i en quins sentits ho fan els tallers de pati.

“Enseñar no debe parecerse a llenar una botella de agua, sino más bien ayudar a crecer una flor a su manera”. (N. Chomsky).

Als tallers de pati no es tracta d'emplenar als infants d'aprenentatges, es tracta d'ajudar-los a que creixin a la seva manera.

“Els tallers es plantegen de tal manera que es tenen en compte els interessos dels infants i les seves preferències per tant, són motivadors i atractius i donen la possibilitat de desenvolupar totes les potencialitats intel·lectuals, afectives i socials.” (Nona, mestra d'educació infantil).

Als infants els agrada ser els protagonistes. Aprenen quan fan coses que els agraden, coses que són del seu interès.

- “M'agraden els tallers de pati perquè són molt divertits, i perquè quan deim una cosa ens la fan. M'agrada que me facin polseres de colors dels que m'agraden, M'agrada que em diguin que sé fer una cosa. M'ho pas molt bé i em donen coses que em puc dur a casa”. (Alumne de 5 anys).
- “M'agraden perquè et diverteixes, fas de mestre i empres coses que mai tens l'oportunitat d'emprar”. (Alumne de 5 anys).
- “M'agrada ajudar als petits a aprendre més coses”. (Alumne de 5è).
- “Si fas un taller, pots fer que estiguin contents”. (Alumne de 5è).
- M'agraden els tallers perquè puc aprendre més i ensenyar als nins. Hi ha nins que són graciosos i em diuen coses que em diverteixen”. (Alumna de 5è).

Als tallers de pati es treballen aprenentatges relacionats amb el desenvolupament personal i social de l'alumnat, es potencien les relacions entre infants de diferents edats i diferents ètnies, el que implica també diferents maneres de pensar i d'actuar. Els tallers de pati suposa per a molts d'infants el temps de joc compartit més intens, on conviuen amb infants de diferents edats, amb diferents interessos i es provoquen moments de convivència d'alta

intensitat, però són moments idonis per observar com es relacionen entre ells, i quin és el seu comportament amb els altres. Així doncs, són moments on també es donen emocions, on es comparteixen vivències.

El joc, entès com a actitud lúdica d'aproximació al coneixement, és el que més es dóna.

Els taller de pati ... “Fomenten el joc perquè per als infants fer de mestre o fer d'alumne a un taller és com un joc. Jugo a fer de mestre, o vaig a un taller perquè podré jugar a fer polseres, o a pintar, o a fer una escultura. Tot per a ells és un joc. El que ells no visualitzen així com nosaltres és que estan aprenent moltíssimes coses alhora”. (Coordinadora de tallers i cap d'estudis).

En relació al recorregut històric i la preferència dels infants pels tallers artístics, cal ressaltar el fet que al llarg dels 13 anys que duen en marxa els tallers de pati, la gran majoria hagin estat d'art o manualitat. Això m'ha fet reflexionar sobre perquè agraden tant als infants els tallers que tenen a veure amb les manualitats. He trobat interessant mencionar la següent cita de Malaguzzi (----), que ho resumeix així:

“Dibujar, pintar, etc., son experiencias y exploraciones de la vida, del sentido y del significado: son expresiones de urgencias, deseos, confirmaciones, búsquedas, hipótesis, adecuaciones, constructividad, invenciones: son una lógica de intercambios, solidaridad, comunicación consigo mismo, con las cosas, con los demás y de juicio e inteligencia en relación con los sucesos que acontecen.”

Si ben és cert, que els tallers de pati són una proposta educativa realista, adaptada a les necessitats dels infants i molt enriquidora per al desenvolupament integral d'aquests, també és cert que encara que es fan molt d'esforços per organitzar el seu funcionament, és un dels punts a millorar.

Els taulons que s'han emprat enguany no han estat suficients per dur al dia les dades dels tallers que estaven en marxa. (Veure Annex 20). En ocasions les coordinadores, tenen la sensació de desordre i caos, i han de ser molt flexibles per tal de no desmotivar als infants.

Així i tot, una de les coordinadores diu: “fer feina amb els tallers de pati m'ha fet veure que dins el caos, també hi ha ordre. Les coses no són perfectes, no tot és quadriculat, però s'aconsegueix molt.”

Els infants imposen el seu propi ordre. Encara que el seu taller no estigui apuntat al tauló, o que els falti per emplenar la fitxa, ells saben de quin espai disposen, i cerquen solucions per trobar el material que necessiten. Tenen una gran capacitat de gestió i organització.

En Malaguzzi ja deia: “Trabajar con los niños quiere decir tener que hacer las cuentas con poca certeza y muchas incertidumbres. Lo que nos salva es buscar y no perder el lenguaje de la maravilla que perdura, en cambio, en los ojos y en la mente de los niños.”

Per tant, una altra cosa que m’ha aportat dels tallers, ha estat la vivència en primera persona que del caos, els propis infants són capaços d’arribar a l’ordre, que la millor manera de fer-ho és deixant-los fer, donar-los autonomia i confiança, són els únics ingredients que necessiten per adquirir autèntics aprenentatges.

I com a darrer punt, m’agradaria esmentar, que una vegada llegit el treball, també he trobat punts que per ventura podria millorar, o ampliar en un futur. Les entrevistes a pares, que en un principi tenia programades, no les he realitzat finalment, per falta de temps. En quant a les observacions cal dir, que vaig haver de fer una selecció de tota la informació que havia recollit. Eren moltes més les observacions que havia registrat, però per tal de sintetitzar la informació i fer visible allò que jo trobava realment rellevant, vaig fer una selecció d’aquelles situacions que trobava que s’ajustaven als punts que jo volia mostrar.

Els mètodes emprats per les observacions han estat diversos. D’aquest punt, també m’agradaria dir que vaig començar amb registres descriptius, per després passar a una graella d’observació, perquè em vaig adonar que el temps en que tenien lloc els tallers era molt curt, només 30 minuts, i en ocasions ocorrien coses interessants alhora en dos tallers el mateix dia, per tant vaig pensar que amb la graella m’aniria bé, però finalment, la millor opció per no perdre alguns detalls, va ser fer fotografies, juntament amb notes de camp per recordar el que passava aquell dia.

I finalment, he de dir, que a pesar de tenir el factor del temps en contra, com al llarg de tota la carrera, he gaudit molt de realitzar aquest treball. En primer lloc, perquè ha estat una retrobada amb records i sentiments de les meves vivències com alumna a l’escola. I en segon lloc, perquè m’ha mostrat que de veres, tothom pot aprendre i tothom pot ensenyar.

Referències bibliogràfiques

Llibres

IBÁÑEZ, C. (2010). *El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula*. Madrid: La muralla S.A.

PUIG, J.M^a et al. (1997). *Com fomentar la participació a l'escola*. Barcelona: Graó.

Articles

Abelló, L., Bosch, C., Martín, X., Novella, A. i Puig, J.M. (2006). *Participació i escola democràtica*, 325. Disponible en: http://esc3-12.pangea.org/7jornades/conclu/GUIX_325_08participacio.pdf.

Carvajal, Alvarado, Guillermo. Pedagogía Diferenciada: Según Philippe Meirieu. Diálogos Revista Electrónica de Historia [en línea] 2002, 3 (febrero-agosto): [Fecha de consulta: 22 de marzo de 2015] Disponible en:<<http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=43932309>> ISSN.

Marín, I. (2012). Guix. *El pati de les escoles*, 389, 33-35.

Morell, X., Ramis, C. i Seguí, L. *Educació, valors i patis*. Premis a l'edició de Materials didàctics 2010. Conselleria d'educació i cultura.

Sbert, C. (2005). Cuadernos de pedagogía. *Alumnos y alumnas que enseñan*, 342, 28-31.

Documents consultats del C.E.I.P Es Pont:

- ◆ Memòries de l'escola des de l'any 2001 fins l'actualitat.
- ◆ PEC curs 2014-2015.
- ◆ Base de dades de fotografies de l'escola.
- ◆ Document: C.E.I.P Es Pont 20 anys un viatge compartit.

Annexos

6. Annex 1: Fitxa taller
7. Annex 2: Observació taller bombolles 30/10/2014
8. Annex 3: Observació taller cuina 17/04/2015
9. Annex 4: Observació taller peixos 28/10/2014
10. Annex 5: Observació taller repàs 07/11/2014
11. Annex 6: Observació taller de sal 13/11/2014
12. Annex 7: Observació taller d'educació física 13/11/2014
13. Annex 8: Observació taller de fang 20/03/2015
14. Annex 9: Observació taller de mandales 24/03/2015
15. Annex 10: Observació taller de titelles 06/11/2014
16. Annex 11: Observació taller de caniques 30/03/2015
17. Annex 12: Observació taller bolles d'arròs 09/03/2015
18. Annex 13: Entrevista coordinadora de tallers i secretària de l'escola
19. Annex 14: Entrevista coordinadora de tallers i mestra AL de l'escola
20. Annex 15: Entrevista a una mestra d'educació infantil
21. Annex 16: Entrevista a la mestra d'educació física de l'escola
22. Annex 17: Entrevista coordinadora de tallers i cap d'estudis de l'escola
23. Annex 18: Entrevistes infants
24. Annex 19: Observació de la reunió de mestres de tallers
25. Annex 20: Fotografia tauló de tallers de pati
26. Annex 21: Entrevista a la directora de l'escola

FITXA PER EMPLENAR

TALLER DE	
NOM DE LES PERSONES QUE HO FAREM	CURS
ACTIVITATS QUE FAREM	
MATERIAL QUE NECESSITAM	
TEMPS QUE DURARÀ	
QUINS DIES HO FAREM (Màxim dos dies a la setmana)	
A QUINES CLASSES OFERTAM	
3ANYS	
4ANYS	
5ANYS	
1R	
2N	
3R	
4T	
5È	
6È	
ESPAI QUE NECESSITAM	
LLISTAT D'ALUMNES (Màxim 8 alumnes)	
1	5
2	6
3	7
4	8

MESTRES DE TALLER: Alumnes de 2n

Tant mestres com alumnes del taller de bombolles juguen a fer bombolles. Es troben al pati de dalt i llancen les bombolles cap al pati de baix.

Els infants que es troben al pati de baix comencen a botar, a ballar, a intentar capturar les bombolles que els llancen. Riuen tots.

MESTRES: Alumnes de 6è.

Els alumnes del taller han de tallar els ingredients així com les mestres els indiquen.

Les mestres posen l'exemple, i algunes estan pendents dels infants que necessiten ajuda.

Hi ha infants que tallen, i altres que han d'esperar, perquè no hi ha eines per tots alhora.

La mestra de taller diu: “quan acabeu de tallar l' ingredient que teniu davant, li passeu el ganivet al company de dreta, hem de compartir les eines que disposem. Tots haureu tallat els ingredients, no vos preocupeu”.

Al final de la sessió, les mestres de taller amb els alumnes raonen la sala, i fan netes les taules i els estris que han emprat.

TALLER DE PEIXOS

DATA: 28/10/2014

MESTRA TALLER: Alumna de 2n

El pare de na Júlia ha dut peixos per a mostrar als alumnes del taller de peixos de la seva filla.

El primer que fa es explicar que hi ha diferents tipus de peixos: de diferents mides, i que tenen noms diferents. Els nomena un per un.

Els infants poden mirar, observar i tocar peixos de veritat! A Alguns no els agrada el tacte de les escates dels peixos.

Na Júlia mostra als seus alumnes els peixos que ha dut son pare, i els explica que els han pescat ells dos.

El pare de na Júlia explica que els peixos neden amb les aletes. I que ara no les veim perquè quan un peix ja és mort, les aletes queden amagades. Cerca on estan i les estira per a que els nins i nines les vegin.

Els infants d'altres tallers comencen a apropar-se. Sembla que els interessa veure peixos.

A la directora també la criden per a que vegi els peixos que han dut.

MESTRA DE TALLER: Alumna de 5è

La mestra d'aquest taller, alumna de 5è, té tot el material preparat abans de que comenci el taller. Té tasques adequades per a cada un dels seus alumnes, tenint en compte els diferents nivells. Tota la sessió ha estat atenta als alumnes que han tingut més dificultats. Hi ha hagut nines que han acabat prest la tasca, i els ha comentat que la propera vegada els pujaria el nivell de les activitats, i que per aquesta vegada, les deixava fer un dibuix.

La mestra de taller es manté dreta. Ha col·locat els seus alumnes en cercle, segons m'ésmenta perquè així tots es poden veure. Tota la sessió manté un to de veu suau i tracta de “carinyo” als seus alumnes.

Després de la sessió, abans d'acompanyar als infants a les seves classes, la mestra raona la sala amb ajuda dels seus alumnes.

Descripció narrativa: Sessió de taller de sal.

Data: 13/11/2014

Mestres de taller: Alumnes de 1r

A l'aula es troben les dues mestres del taller i quatre infants. Els infants freguen sal marina amb guixos de colors per donar-li color a la sal i després acumular-la als pots de vidre. Cada infant té el seu pot de vidre, i l'empra així com vol. Tenen llibertat a l'hora de decidir si volen incloure un color nou, o continuar fent pots del mateix color. Les mestres es dediquen a estar pendents de les necessitats dels infants, els ajuden quan ho necessiten. La sal s'acaba i una de les mestres els ofereix fer un dibuix el temps que resta per acabar el temps del taller.

Alumne: "Mira qué flor he hecho".

Mestre: (gest de sorpresa).

Els infants comencen a pujar el seu to de veu, les mestres els demanen que per favor no xerrin tan alt. Elles dues estan molt coordinades, i presten gests de carinyo als infants, sobretot als mes petits.

Alumne: "Jo no he acabat el pot però me'l puc dur ja a casa, no?"

La mestra del taller a qui li ha demanat no sap que fer, i la coordinadora dels tallers acaba d'entrar a l'aula de plàstica.

Coordinadora (dirigint-se a la mestra): "Trobes que ja ha acabat el pot la teva alumne? Si no el té acabat, què penses que es millor: que treballi la paciència i se'l dugui quan l'hagi acabat o dur-s'ho ràpid?"

Mestra: "Millor que treballi la paciència." "Paula, has de tenir paciència i acabar el pot un altre dia, quan l'acabis estarà més guapo i te'l podràs dur a ca teva, d'acord?"

Ara ja ha acabat el temps de taller. Tots raconen. Una de les mestres acompanya als infants a la seva aula, i l'altre acaba de raonar i netejar l'espai.

Títol Taller	Taller de sal I
Duració	
Mestres (curs, nombre)	2 alumnes de sisè
Activitat/s que fan (en què consisteixen)	Fan pots de sal
Alumnes (curs, nombre)	7 alumnes
Material	Pots de vidre, sal i guixos de colors
Espai	Aula de plàstica
Estratègies (que empren per ensenyar, com interactuen entre ells, com solucionen els possibles problemes)	<p>Quan el material s'acaba, la mestra té una alternativa, fa que els infants facin un dibuix. Empren gestos facials per assentir als infants i donar-li la seva aprovació. Empren un to de veu suau, carinyós.</p> <p>Les dues mestres estan molt coordinades, xerren sobre els infants i sobre com ha anat la sessió. Quan han de raonar, una d'elles dues acompanya als infants a classe i l'altre raona l'aula.</p>
Observacions (com preparen l'espai, com el raonen)	Ha estat una sessió admirable.
Intervencions coordinadora	Una mestra pregunta a na Cati si un dels seus alumnes que no ha acabat el pot, li pot acabar ella així ràpid posant sal blanca i que se'l

	<p>dugui a ca seva.</p> <p>Na Cati li respon: “Trobes que se l’ha de dur així com proposes o seria millor que treballés la paciència i l’acabi ell el pot de sal?”</p> <p>Alumnes: “Serà millor que treballi la paciència”. Raona la nina.</p>
--	--

Descripció narrativa: Sessió de taller d'educació física. Data: 13/11/2014

Mestres taller: Alumnes de 5è i alumne de 1r

Coordinadora: “Nins, mem hauríeu de pensar què voleu fer en aquest taller. Els alumnes, voltros també podeu apostar idees i ajudar a en Xesc(mestre del taller). Venga, escoltau en Miquel i vos dirà què fareu avui.”

Els mestres del taller no aconsegueixen que els alumnes els facin cas. Aquests corren pel gimnàs , criden, riuen.

Mestre 1: “Todos en fila, venga! Todos en fila”.

Mestre 2: “Los que quieran peonzas ahí”.

M1: “Todos en línea, a qué queréis jugar? Jugamos a gallinita ciega?”

Es posen d'acord amb qui ho duu. Els mestres es dirigeixen als alumnes pel seu nom, sembla que es coneixen entre ells. Hi ha que són germans petits dels mestres.

M1: “No me gusta gritar, por favor, poneos aquí y no me hagáis gritar”.

El M1 recorda les normes del pilla-pilla, el joc que al final juguen es aquest, perquè els infants alumnes no deixen de córrer per la sala.

Títol Taller	Educació física
Duració	Primer trimestre
Mestres (curs, nombre)	
Activitat/s que fan (en què consisteixen)	Joc amb baldufes i “pilla-pilla”
Alumnes (curs, nombre)	12 alumnes de 4 i 5 anys
Material	Baldufes dels infants

Espai	Aula de psicomotricitat
Estratègies (que empren per ensenyar, com interactuen entre ells, com solucionen els possibles problemes)	<p>Estratègies orals: “todos en fila””a que quereis jugar?”, “quereis jugar a gallinita ciega?”.</p> <p>Empren estratègies per negociar i arribar a un acord amb els alumnes per decidir quin joc volen dur a terme.</p> <p>A l’hora de jugar, els mestres recorden les normes del joc.</p> <p>Els manca tenir un poquet més organitzades les sessions.</p>
Observacions (com preparen l’espai, com el raconen)	<p>Coneixen els noms de tots els infants, encara que no són de la seva classe.</p> <p>Un dels mestres davant el descontrol crida i diu: “ He gritado, y no me gusta gritar, por favor me hacéis caso y os ponéis aquí”.</p>
Intervencions coordinadora	<p>La coordinadora ha d’intervenir al principi de la sessió perquè els mestres no acaben d’imposar-se. Els diu que han de pensar què volen fer a aquest taller. També diu als infants alumnes que ells també poden ajudar als mestres i proposar idees sobre el que els agradaria fer.</p>

MESTRES TALLER: Alumnes de 1r

En aquest taller, em costa trobar qui son les mestres i qui les alumnes. Totes fan treball conjunt i alhora amb el fang. Comenten entre elles com han d'anar soldejant el fang, i com l'han de pintar.

A la següent foto, l'alumne està concentrada en donar forma a un tros de fang. Està dient a les altres: “Mirau, amb un palillo va molt bé donar forma, permet tallar millor”.

Alumna concentrada en pintar la seva projecció de fang.

Títol Taller	MANDALAS
Duració	1 MES
Mestres (curs, nombre)	1 infant de 2n de primària
Activitat/s que fan (en què consisteixen)	Pintar una mandala
Alumnes (curs, nombre)	3 alumnes d'infantil
Material	Fotocòpies i pintures
Espai	Aula filosofia
Estratègies (que empren per ensenyar, com interactuen entre ells, com solucionen els possibles problemes)	La mestra del taller també pinta mandales, així que emprà l'estratègia d'imitació, donant model als seus alumnes.
Observacions (com preparen l'espai, com el raonen)	<p>“Avui ho acabes aquí, sempre dius que ho acabaràs a casa i després no ho fas”.</p> <p>Ajuda a dos companys a emplenar la fitxa del taller.</p> <p>“Pinta, seu-te” Li diu a una nina que no atura de moure's.</p> <p>Al final de la sessió la mestra, abans d'acompanyar als infants a les seves respectives classes, raona amb aquests l'espai que han emprat i els materials: pintures, papers, i taules i cadires.</p>
Intervencions coordinadora	Proporciona les fotocòpies a la mestra de taller.

MESTRES TALLER: Alumna de 2n

A la sessió d'aquest taller, el primer de tot les nines han de fer un dibuix, “un dibuix de la titella que els agradaria fer”, em comenta la mestra de taller. Encara no sap com farà les titelles, ho ha de parlar amb na Cati, però ella ja volia començar el taller. I ha pensat aquesta activitat.

Després, dóna un temps lliure per a que les nines es familiaritzin amb el que és una titella, i que creïn les seves pròpies històries.

Aquestes dues nines juguen amb les titelles, interpreten la història de na Caputxeta vermella.

Al final de la sessió, la mestra i les alumnes d'aquest dia raconen les titelles a la mateixa bossa on estaven, i les tornen al seu lloc.

MESTRE TALLER: Alumne 5è

Arribo a la sala de música, on el mestre de taller amb dos alumnes, estan creant bolles giratòries. El mestre de taller em comenta que s'ha inventat una bolla giratòria amb sis caniques. Una cosa que mai s'havia aconseguit.

Per crear les bolles emprà una cola especial que em mostra, i també un encenedor. Els seus alumnes es dediquen a jugar amb les bolles giratòries que ja hi ha formades, mentres ell en fa més.

TALLER BOLLES D'ARRÒS

DATA: 09/03/2015

MESTRES: Alumnes de 6è

En aquest taller troba una alta participació d'alumnes. Les mestres de taller ajuden als infants a emplenar els globus d'arròs. Observen, abans d'intervenir.

Hi ha infants que riuen, altres estan concentrats en la tasca.

Al final de la sessió, tots els infants, mestres i alumnes del taller, raconen tot el que han embrutat, i col·loquen els estris al seu lloc corresponent.

ENTREVISTA COORDINADORA TALLER, PT I SECRETÀRIA DE L'ESCOLA.

1. Segons tu, quin es l'objectiu principal dels tallers?

Els tallers tenen l'objectiu de afiançar i millorar les relacions entre iguals, però sobretot és una manera que qualsevol infant, tengui les capacitats i característiques que tengui, pugui sentir que pot aportar alguna cosa a la resta, que pot ensenyar i aprendre dels demés. També ens ajuden a que els nins aprenguin a organitzar-se a liderar un grup, a preparar activitats pensant en els demés etc.

2. A l'hora d'organitzar els tallers, què teniu en compte?

Els tallers els organitzen ells sols. Qualsevol alumne pot ser mestre i alumne del taller. Tot i això, se'ls ha d'ajudar a pensar per quina edat és pertinent l'activitat, quin material necessitaran, etc.

3. Com penses que enriqueix el desenvolupament dels infants?

És curiós veure com moltes vegades assisteixen als tallers infants amb diferents tipus de dificultats (ja siguin d'aprenentatge com dificultats socials i familiars), cosa que em fa pensar que per ells és un espai on poden millorar la seva autoestima i motivació, on es senten capaços de fer alguna cosa ben feta, ja que per norma tu fas els tallers d'allò que millor saps fer, del que domines. Per tant, és una manera d'afiançar-se com a persones i de valorar-se a ells mateixos.

4. Com penses que enriqueix a l'escola aquesta proposta?

L'escola es beneficia directament dels tallers ja que forma part d'un dels nostres objectius principals i aquest és la participació dels infants en la vida escolar. Ells són els veritables protagonistes del seu aprenentatge i com a tal, n'han de ser partícips. Mitjançant els tallers ells poden decidir què volen fer, què necessiten... A més, és una estratègia més d'aprenentatge en grup i significatiu.

5. Quan has d'intervenir a qualque taller, quins principis tens en compte?

La meua intervenció normalment és per conflictes entre els infants. No és fàcil "donar ordres" a un igual i sovint tenen problemes entre ells pel que fa a les normes del taller i a les activitats a fer. Sobretot passa amb els més petits, que encara els costa regular la seva conducta i entendre el sentit dels tallers. La nostra intervenció ha d'anar dirigida a que siguin ells que solucionin els conflictes: els escoltam i ajudam per a que ells mateixos puguin resoldre la dificultat que tinguin. En això intentam posar en marxa el programa de pràctiques restauratives.

6. Quines modificacions faries de l'organització dels tallers?

En l'organització dels tallers ens trobam amb una gran dificultat: els tutors no poden estar al dia del funcionament d'aquests i, per tant, no saben quins nins participen a tallers i quins són a pati, etc. Aquest curs hem intentat solventar-ho fent un plafó de tallers, però si volem que siguin els propis nins que decideixin què fer i quan fer-ho és molt complicat mantenir el plafó al dia. S'hauria de pensar una manera més ràpida per a què tothom sabés quin taller hi ha cada dia i quins nins hi participen.

7. L'experiència que has viscut als tallers, t'ha aportat/ensenyat alguna cosa com a mestre? Quina/es?

Moltes vegades els adults complicam les coses i els infants ho saben simplificar molt millor que noltros, crec que això és una de les lliçons que ens han donat els nins. Evidentment, cada dia aprens d'ells i coses que per tu no són massa importants, per ells ho són molt.

8. Quan na Cati no hi sigui, penses que seguiran en marxa? Funcionaran igual o de manera diferent?

Pens que és difícil trobar algú amb les idees, el carisme, el pensament positiu de na Cati i són característiques primordials per a poder dur a terme els tallers, però vull pensar que algun mestre del centre veurà la necessitat de continuar amb ells i ho durà a terme.

9. Què penses que podria passar si no hi hagués tallers de pati?

A nivell personal, molts infants perdrien aquesta possibilitat d'aportar alguna cosa a l'escola, d'oferir el millor d'ells per ensenyar als altres. Per altra banda, és possible que es produeixin més dificultats i conflictes a l'hora del pati, ja que actualment participen als tallers molts alumnes i, per tant, els patis no estan tan concorreguts.

ENTREVISTA COORDINADORA DE TALLER I MESTRA AL DE L'ESCOLA.

1. **Quin es l'objectiu principal dels tallers?**

L'objectiu per jo no és només un, si no que hi ha varis:

Reduir els conflictes en temps de pati.

Donar una opció als nins que no els agrada anar al pati.

I un objectiu educatiu que implica que els infants es responsabilitzin i aprenguin uns dels altres.

2. **A l'hora d'organitzar els tallers, què teniu en compte?**

L'espai que necessiten, si hi ha molts de tallers ja assignats aquell dia, i que els alumnes interessats tinguin disponibilitat i no els coincideixi amb els jocs de pati.

Si un nin o nina és la primera vegada que fa de mestre li oferim ajuda, el que implica que jo, o na Cati o na Catilena hem de tenir disponibilitat.

I el que més tenim en compte és que es respectin els seus interessos i que vagi sorgint dels infants.

3. **Com penses que enriqueix el desenvolupament dels infants?**

Els nins que fan de mestres, quan emplenen la fitxa treballen lectoescriptura amb una sol·licitud real, a altres moments de la seva vida també hauran d'emplenar una sol·licitud per altres tràmits. Veuen que no es tan fàcil fer de mestres. Hi ha nins que es veu que tenen capacitats innates per això, i d'altres que fracassen, però a aquests, els ajudam a superar el repte: els oferim que facin el taller amb menys alumnes, que organitzin activitats més fàcils.

Es treballen les habilitats d'organització i gestió d'un grup. La responsabilitat davant una tasca.

I quant als que fan d'alumnes, trob que treballen principalment la creativitat.

4. **Com penses que enriqueix a l'escola aquesta proposta?**

Crec que això farà que els infants d'aquí a uns anys recordin l'escola com a una escola especial, i que els quedarà un record emocionant i positiu.

Aquesta proposta fa veure als mestres que els infants tenen moltes més capacitats de les que nosaltres pensam.

És un espai o un moment en que fins i tot s'aprofita per elaborar coses per a l'escola: cartells, la meva màquina de sumar. Per exemple, a Sant Antoni, es va fer un taller de màscares, que varen servir per decorar part de l'escola per a aquella festivitat.

5. **Quan has d'intervenir a qualque taller, quins principis tens en compte?**

Al moment d'emplenar la fitxa, tenc en compte que és un bon moment per treballar la lectoescriptura d'una manera funcional.

Tenc en compte que els tallers són moments per aprofitar, moments educatius, i això no es pot oblidar.

També tenc en compte que s'ha de confiar en les possibilitats dels infants i que no se'ls ha de donar la solució.

I també tenc molt present que els infants poden treballar capacitats cognitives i organitzatives que els costa, per exemple, darrerament tenim en compte que es pot oferir a un infant que faci un taller per pujar la seva autoestima, i als infants que són més autònoms, dirigir-los a participar a un taller com a alumnes, per a que sàpiguen el que és posar-se als dos puestos.

6. **Quines modificacions faries de l'organització dels tallers?**

Jo establiria la duració dels tallers fixa: un mes.

I una altra cosa que modificaria seria no apuntar als nins en temps de classe, perquè molesta i interrompeix les classes, faria que ho fessin a l'hora del pati, que ells mateixos es cercassin la vida.

7. L'experiència que has viscut als tallers, t'ha aportat/ensenyat alguna cosa com a mestre? Quina/es?

- a. Creure en les possibilitats dels nins.
- b. Veure que dins el caos, també hi ha ordre. Les coses no són perfectes, no tot és quadriculat, però s'aconsegueix molt.
- c. I m'ha donat moltes idees de coses que he vist per després fer amb els nins a classe.

8. Quan na Cati no hi sigui, penses que seguiran en marxa? Funcionaran igual o de manera diferent?

No duc suficient temps a l'escola per valorar això, però en general xerrant amb els altres mestres he sentit que tots s'estimen fer és guàrdies i que els patis continuïn així com estan organitzats perquè així s'eviten conflictes. Crec que sí que continuaran, però la persona que s'encarregui ho organitzarà a la seva manera, tal vegada no serà tan flexible.

Crec que si hi ha algú amb ganes sí que continuarà. És una proposta molt valorada. Ara bé, ha de ser una persona que ho hagi viscut en primera persona, perquè si has vist de primera mà com funciona es valora molt més.

9. Què penses que podria passar si no hi hagués tallers de pati?

El pati estaria més col·lapsat. Podria ser que hagués més conflictes, i hauria nins, sobretot nines, que s'avorriren. Els infants ho enyorarien, ho trobarien a faltar molt perquè ho tenen molt present i ho valoren molt.

ENTREVISTA MESTRA EDUCACIÓ INFANTIL 5 ANYS

1. Quins beneficis creus que els tallers de pati tenen al desenvolupament dels infants? Per què?

Els tallers es plantegen de tal manera que es tenen en compte els interessos dels infants i les seves preferències per tant, són motivadors i atractius i donen la possibilitat de desenvolupar totes les potencialitats intel·lectuals, afectives i socials.

Els infants prenen decisions de forma autònoma i adquireixen més seguretat a mesura que repeteixen més d'una vegada el taller.

A cada taller es respecte el ritme biològic i de treball de cada infant, s'ajuden uns als altres.

Desenvolupen la creativitat i la imaginació.

El fet que siguin els mateixos alumnes els mestres de taller millora la convivència entre ells, existeix una complicitat i respecte mutu. No obstant, en ocasions també han de saber resoldre conflictes de forma restaurativa. Per tant se potencia l'empatia, posar-se al punt de vista de l'altre.

2. Penses que els tallers de pati van en concordança amb el projecte de l'escola? Per què?

Si, perquè respecte els trets d'identitat de l'escola: espai d'aprenentatges compartits, espai on tothom pugui aprendre i tothom pugui ensenyar alumnes i professorat, adquirir major autonomia personal, atenció a la diversitat, capacitat de proposar, participar, organitzar, triar, decidir, donar alternatives, responsabilitzar-se, adquirir compromís i respectar les idees dels altres i tot a través del diàleg.

3. Tenint en compte, que els infants tenen assimilats els tallers de pati com una rutina a l'escola, com a una activitat que es fa cada dia al temps de pati, què passaria si els tallers de pati de sobte deixessin d'existir?

Penso que seria decepcionant per aquells infants que el temps d'esbarjo tenen altres necessitats a cobrir: expressar-se i comunicar, descobrir i experimentar, creació i imaginació... No tothom té la necessitat de moviment, alliberar tensions, etc

4. Segons la teva experiència a l'escola (encara que només sigui d'aquest any, segons el que has pogut observar), quina valoració faries del funcionament dels tallers? Proposaries alguna millora/modificació?

Molt positiva. És important oferir aquest ventall de possibilitats i cada infant d'acord amb la seva personalitat i el seu estat d'ànim pugui decidir el que vol fer durant el temps de pati. L'inconvenient que hi trobo és a l'hora de fer la tria, quasi sempre hi ha més nins/es que volen fer tallers que els que poden apuntar per tant, s'han de cercar un criteri en el qual tinguin possibilitat tots els infants, per exemple fer una llista única, que sigui rotativa per dies o setmanes, perquè sinó es cau en el perill que sempre hi van els mateixos infants.

ENTREVISTA COORDINADORA JOCS DE PATI I MESTRA D'EDUCACIÓ FÍSICA A L'ESCOLA.

1. En què consisteixen els jocs de pati? Com i qui els organitza? Qui pot participar? Qui proposa els jocs de cada setmana?

Els jocs de pati són una sèrie de jocs als que poden participar tots els alumnes de primària en temps de pati.

Ho organitzo jo, la mestra d'educació física.

Cada dos mesos els alumnes voten a quins jocs volen jugar i jo faig la distribució dels jocs intentant que els grups que jugaran a cada espai hagin triat els diferents jocs. Els alumnes de tercer o quart de primària preparen el material necessari pels jocs cada dia.

2. Com va sorgir l'idea?

La iniciativa d'organitzar els jocs en temps de pati va ser d'una mestra que feia anys que era a l'escola, n'Antònia Ródenas, el curs que jo vaig arribar a l'escola, 2005 – 2006. Des de llavors tenim els jocs de pati en marxa.

El primer que es va fer va ser estudiar les possibilitats espacials del pati, de tal manera que tothom tingués un espai per jugar, grans i petits, nins i nines, ... La intenció és que tots els alumnes tinguin un espai a la seva disposició i que ells mateixos siguin qui decideixen si volen jugar o no.

Vàrem dividir el pati en diferents espais: espai 1, espai 2, espai 3, zona de jocs tradicionals, cistella de bàsquet, la resta de racons del pati són pel joc lliure. Als espais 1, 2 i 3 és on hi ha els jocs organitzats. Cada dia un grup classe disposa d'un espai per ús exclusiu, els altres dos espais són compartits entre diferents classes (veure graella).

L'organització està inspirada en com ho estava en el CEIP Rafal Vell de Palma on vaig fer les pràctiques d'Educació Física.

JOCS EN TEMPS DE PATI – JUNY / SETEMBRE

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
ESPAI 1 (més a prop)	1r – 2n – 3r PEIXOS I PESCADORS	1r – 2n MATO	1r – 2n ARANYA	1r – 2n STOP	3r – 5è 6 PILOTES
ESPAI 2	5è – 6è 3 BASES	4t – 5è – 6è MATO	3r – 4t – 5è PILOTA ASSESSINA	3r – 4t – 6è 3 BASES	4t – 6è 6 PILOTES
ESPAI	4t 6 PILOTES	3r 6 PILOTES	6è 6 PILOTES	5è 6 PILOTES	1r – 2n PILOTA

3 (més enfora)	3 BASES PITXI	3 BASES PILOTA ASSEGUDA	PILOTA ASSEGUDA MATACONIL L	PILOTA ASSEGUDA MATACONILL S	ASSEGUDA CAMP NET
--------------------------	------------------	-------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	----------------------

3. Quin és l'objectiu principal?

L'objectiu principal és que tots els alumnes disposin d'un espai per jugar, per cohesionar els alumnes, que se coneguin i que gaudeixin de jugar. Consideram que el temps de pati també sigui un espai educatiu i durant aquest temps intentam que nins i nines juguin plegats, fomentar actituds de respecte, tolerància, llibertat, responsabilitat, que compleixin les normes, etc.

4. Com penses que enriqueix als infants?

Pens que els alumnes s'enriqueixen a diferents nivells. A nivell de socialització, a nivell cognitiu i també a nivell motriu. Els infants necessiten jugar molt, moure's, divertir-se, ...

5. Com penses que enriqueix a l'escola?

El fet de considerar el pati com un espai educatiu més fa que s'aprofitin més les diferents situacions i que se treballin diferents valors que enforteixen alumnes i mestres.

6. Com valoraries la participació dels infants als jocs de pati?

La valoració és molt positiva, ja que la participació dels infants és molt alta. Hi ha jocs en els que apareixen més conflictes, però hem de veure els conflictes com una oportunitat d'aprenentatge.

7. Com valoraries la participació dels infants als tallers de pati?

Els tallers de pati són un altre punt fort de la nostra escola. La participació dels alumnes en aquests tallers també és molt positiva ja que els tallers permeten treballar molts aspectes: els alumnes són els protagonistes, cerquen estratègies per ensenyar, aprenen entre iguals, se posen en el lloc de l'altre, ...

8. A l'hora d'escollir entre jocs de pati i tallers, què creus que valoren els infants?

Jo crec que bàsicament el que els duu a decidir jocs o tallers són les necessitats físiques del cos, la necessitat de moure's, córrer, saltar, ... Tot i que a vegades també elegeixen segons les necessitats més afectives, la necessitat de ser protagonista, de ser mestre dels altres, de compartir una estona més tranquil·la amb companys i companyes, d'estar amb infants més petits, ... Tallers i jocs són dues activitats complementaries i és genial que els alumnes puguin anar combinant les dues activitats segons les seves necessitats o preferències.

9. Hi ha infants que queden fora dels jocs de pati a l'hora del pati? Si és així, com interveniu?

Cap infant pot quedar fora dels jocs organitzats, ningú pot negar l'accés a un company a l'espai de joc que li "toca". Aquestes situacions se donen més en el joc lliure, al racó dels jocs tradicionals, on els alumnes s'organitzen de manera autònoma. La intervenció dels mestres normalment consisteix en parlar amb els alumnes implicats, fer una sèrie de preguntes per tal que reflexionin sobre la situació i se posin en el lloc de l'altre i aconseguir que finalment el deixin jugar.

10. Quins propòsits o finalitats de l'escola estan directament relacionats amb els jocs de pati?

La proposta educativa de l'escola és crear un espai de reflexió i aprenentatges compartits entre alumnat i mestres, un espai on es puguin desenvolupar les eines per adquirir autonomia. Als jocs de pati també intentam donar les eines perquè els alumnes se desenvolupin de manera autònoma: feim que proposin, que triïn, que pensin solucions, que dialoguin, ... i que siguin els protagonistes.

11. Quina és la participació del professorat als jocs de pati? I la de les famílies?

Al pati de primària hi ha 5 mestres de guàrdia cada dia. El professorat ha de vetllar pel bon funcionament dels jocs i dels diferents espais. La seva funció no és fer d'àrbitre sinó donar les eines perquè els alumnes dialoguin, reflexionin, se respectin, etc. És molt important que els tutors treballin els conflictes que sorgeixen en el pati per tal de potenciar determinats valors i hàbits.

La participació dels pares és a nivell més indirecte, els mestres intentam fer arribar als pares la necessitat de potenciar valors democràtics, utilitzar el diàleg com a eina. Fa uns anys alguns pares participaven als tallers de pati, una mare va fer un taller de ball durant uns anys i una altre un taller de cuina.

12. Com creus que valoren els infants que participen a aquesta proposta?

Els infants valoren molt positivament els jocs de pati, els agrada molt tenir uns espais i uns jocs sempre a la seva disposició.

13. Com valoraries l'evolució dels jocs de pati des que començaren fins ara?

L'organització és pràcticament la mateixa que la de l'inici. Hem anat canviant detalls però no massa diferent a la proposta del principi.

S'ha augmentat el número de mestres de guàrdia, s'ha introduït la manera de resoldre els conflictes seguint línia de les pràctiques restauratives, ...

14. Què canviaries dels jocs de pati?

Sempre anem fent un anàlisi del que podem canviar o millorar. Ara mateix estic pensant canviar la distribució dels espais i que en comptes de repartir els espais per cursos, sigui per tipus de joc. Tot i així, és un tema que anem comentant sobretot amb les mestres del 2n i 3r cicle, i si se decideixen fer canvis també serà una decisió col·lectiva.

15. Què passaria si no hi hagués jocs de pati?

Si no hi hagués jocs en temps de pati i la organització que tenim, segurament els espais serien ocupats pels alumnes més grans, sobretot per nins i hi hauria menys nines, jugarien sempre a futbol, hi hauria més situacions de rebuig i potser hi hauria més conflictes.

ENTREVISTA A LA COORDINADORA DELS TALLERS DE PATI I CAP D'ESTUDIS DE L'ESCOLA.

1. Quin es l'objectiu principal dels tallers?

L'objectiu principal dels tallers no és només un, sinó que son varis a la vegada.

En primer lloc, els tallers estan pensats per fomentar l'aprenentatge compartit entre els alumnes de tota l'escola. Pretenen dotar al pati del valor educatiu que requereix, i fer que l'alumnat participi de forma activa en la vida de l'escola. Per altra banda, un altre objectiu és el de fomentar l'autonomia i la capacitat de la presa de decisions dels infants. També té com a objectiu augmentar la seva autoestima i la confiança en sí mateixos.

A més a més, els tallers de pati estan pensats per a fer que els infants gaudeixin, que s'ho passin bé i al mateix temps aprenguin uns dels altres.

2. Com va sorgir l'idea?

La idea va sorgir a partir de la meva assistència a unes jornades d'aprenentatge a Barcelona d'en Philip Merieu. Aquest home, gran savi, que ha estat pedagog, polític, filòsof, em va obrir els ulls quan contava que ell a la seva escola havia introduït l'aprenentatge compartit mitjançant tallers en els que alumnes aprenien d'altres alumnes.

Jo vaig pensar que allò també ho podíem fer a la nostra escola, i ho vaig plantejar a la següent reunió de delegats que vàrem fer. El primer que em varen dir els delegats de l'escola va ser: "I nosaltres què podem ensenyar? No sabem res... Els que sabem ensenyar són els mestres." I jo els vaig contestar que cada un de nosaltres podíem ensenyar moltes coses que els altres per ventura no sabien, que tothom sap fer o coneix alguna cosa que pot compartir amb els altres, així que els vaig donar una empenta i vàrem dir que si era així, pues que podíem provar de posar en marxa els tallers.

En un principi, realitzàvem tallers al temps de pati, i a més a més els horabaixes.

3. Quin valor té per tu el joc a la primera infància?

El joc per a jo té un valor infinit, perquè és a través del joc com aprenem les persones, grans i petits. Tots aprenem jugant, a través d'allò que implica acció, que implica pràctica. L'aprenentatge és infinitament valuós, ens forma com a persones, ens aporta aprenentatges positius que ens obren la ment al món.

4. Com penses que els tallers de pati fomenten el joc?

Fomenten el joc perquè per als infants fer de mestre o fer d'alumne a un taller és com un joc. Jugo a fer de mestre, o vaig a un taller perquè podré jugar a fer polseres, o a pintar, o a fer una escultura. Tot per a ells és un joc. El que ells no visualitzen així com nosaltres és que estan aprenent moltíssimes coses alhora.

5. A l'hora d'organitzar els tallers, què teniu en compte?

Tenim en compte l'espai, la duració que preveu l'infant i el material que necessitarà, perquè són aspectes en els que els hem d'ajudar. Però sobretot, tenim en compte que l'infant que vol realitzar el taller, tenguí ganes de realitzar el taller, i que pugui sentir-se a gust amb el tema.

6. Com penses que enriqueix el desenvolupament dels infants?

Pens que els enriqueix en gran manera, i en molts d'àmbits a la vegada.

Com deia a la pregunta dels objectius, els tallers de pati fomenten l'aprenentatge compartit entre alumnes de diferents edats. Augmenten l'autonomia personal dels infants, els fa sentir protagonistes i que son capaços de proposar, d'organitzar, de decidir i de compartir idees. Fa que els infants es vegin capaços d'ensenyar alguna cosa, que se sentin valorats. Per altra banda, els tallers de pati enriqueixen les relacions socials entre ells, aprenen a relacionar-se d'una manera positiva i moltes vegades apropa infants que d'altre manera ni es coneixerien.

També, els tallers fa que els infants desenvolupin l'empatia. S'han de posar en el lloc del mestra, els fa veure que és una tasca ben difícil, i això els ajuda a ser molt més comprensius. També els fa veure que els mestres en ocasions no actuem de la manera més encertada, però que també tenim dret a equivocar-nos, ja que de vegades les situacions ens treuen de les nostres casilles.

Els tallers fa els infants responsables, perquè saben que han d'encarregar-se de l'organització, i també els que participen s'han d'encarregar de raonar i ajudar als mestres de taller. Els fa veure que hi ha unes normes de convivència que s'han de respectar.

7. Com penses que enriqueix a l'escola aquesta proposta?

Enriqueix l'escola en el sentit que la fa una escola oberta, on el diàleg i la participació formen part de la vida diària de l'escola.

Fa que els infants sentin com a seva l'escola, bé, és que és seva. Però els tallers els fan sentir que tots els espais són seus, perquè fins i tot podem fer tallers als passadissos.

8. Quan has d'intervenir a qualque taller, quins principis tens en compte?

El primer de tot, tenc en compte que és l'infant qui ha de prendre les decisions sobre el seu taller.

Els infants són capaços de prendre aquestes decisions i també de resoldre els conflictes que poden sorgir, per tant, sempre els don l'oportunitat de que siguin ells mateixos qui trobin la solució als problemes, o a les situacions que els presentin dificultats.

Record una vegada que dues nines feien de mestres a un taller d'artística, i varen tenir un conflicte entre elles perquè una volia que un dels alumnes del taller pintés de molts de colors, i aquest nin només volia pintar amb el color verd.

L'altre que no estava d'acord en què obligués al nin, que a més a més estava plorant com un descosit, va acudir a jo a comentar-me la situació.

Jo em vaig apropar i vaig escoltar a les dues nines. La mestra que havia acudit a jo va dir: "Ella vol fer que el nin pinti de colorins, i ell només vol pintar de verd." Jo els vaig demanar: "Com solucionam això ara? Què podem fer?" La mateixa nina em va contestar: "Es que jo li dic que ella sempre pinta les cases igual, i que ningú li diu res, per tant, que deixi al nin pintar de verd."

Amb això, jo em vaig quedar de pedra i llavors vaig pensar que havia de dir alguna cosa: "Mirau, les persones en ocasions repetim moltes vegades la mateixa acció perquè necessitam estar segurs, primer fent les coses d'una manera per després

poder fer-les d'una altra diferent. Per això, aquest nin primer necessita pintar sols de verd, i quan estigui segur, acabarà pintant de colors”.

9. Quines modificacions faries de l'organització dels tallers?

Jo posaria en marxa els tallers en horari de classe. El temps de pati es queda molt curt per a aquestes activitats tan interessants. Els tallers són tan enriquidors que faria més llarga la seva durada, i no la limitaria al temps de pati, però de moment ho feim així.

10. Quan dius que són enriquidors, a què et refereixes exactament?

A tot el que t'he mencionat anteriorment. Crec que afavoreixen el desenvolupament integral de l'infant en molts d'aspectes.

11. L'experiència que has viscut al llarg dels 12 anys que duen en funcionament els tallers, t'ha aportat/ensenyat alguna cosa com a mestre? Quina/es?

M'ha aportat moltes coses, però la principal, és que els infants són capaços de fer moltes més coses de les que pensam, i que ells sols desenvolupen capacitats de gestió que per ventura a les mestres ni se mos ocorreixen.

12. Quins propòsits o finalitats de l'escola estan directament relacionats amb els tallers?

Nosaltres a Es Pont volem una escola oberta, una escola on els infants participin de la gestió i la organització de tot el que envolta l'escola.

Els tallers de pati són una manera de fer que ells sentin l'escola seva, i que participin, com ja he dit, de manera autònoma en els tallers.

13. Quina és la participació del professorat als tallers? I la de les famílies?

El professorat, principalment, ajuda a vetllar per el funcionament dels tallers, vull dir, que els tallers es tenen en compte com una activitat que es fa al temps de pati, i ha d'haver mestres que facin guàrdia als espais on es fan tallers. Fa anys, els mestres participaven més, fins i tot, organitzant algun taller, i les famílies el mateix, però la veritat és que aquesta participació enguany no s'ha donat.

14. Com creus que valoren els infants que participen a aquesta proposta?

Pues jo crec que la valoren positivament, i que valoren molt els tallers de pati. Als infants els agrada ser protagonistes dels seus aprenentatges. Quan realitzen un taller, se senten importants i també valorats, i això per ells és molt valuós.

15. Com valoraries l'evolució dels tallers de pati des que començaren fins ara?

La valoraria de forma positiva. Els tallers han evolucionat molt des que varen començar. En un principi realitzàvem tallers el temps de pati, i també els horabaixes. Però ara s'han limitat al temps de pati. Encara així la participació cada vegada va en augment, i els infants tenen els tallers de pati com una cosa molt integrada dins la dinàmica de l'escola. Ja des d'infantil pugen sabent que poden participar a un taller com a alumnes, i a primària ja es plantegen que volen fer de mestres.

16. Creus que la manera d'ensenyar dels infants als tallers, té alguna relació amb el que viuen com alumnes?

Totalment. Jo crec que ells reflecteixen així com se'ls ensenya. De fet nosaltres mateixos, els mestres, ensenyem així com vàrem aprendre. És una qüestió difícil de canviar, perquè no hauria de ser així, hauríem d'ensenyar així com necessiten els nostres alumnes, però bé, que sí que crec que reflecteixen accions i conductes dels seus mestres d'escola. També en ocasions, ells són conscients de que hi ha vegades que els mestres també ens equivocam i fem les coses d'una manera errada, i ho fan millor en el sentit que als tallers eviten aquelles conductes que ells saben que no els agrada presenciar a classe.

17. A les meves observacions, m'he adonat que estas molt pendent de l'organització i coordinació dels tallers, penses que el futur dels tallers depèn només del teu interès o trobes que hi ha altres mestres a l'escola interessats per continuar amb aquesta proposta?

Jo crec que sí continuarà, perquè és una proposta integrada en l'escola. Els mestres de l'escola la valoren positivament, i veuen que és important per l'escola i per els infants. Ara bé, està clar que haurà d'haver qualcú que s'impliqui, en el sentit, d'estar pendent el temps de pati dels infants que fan tallers, ja que sempre depenen de l'adult per aconseguir el material, i com he comentat abans, per resoldre alguns conflictes, en els que ells no troben la solució.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 5 anys

7. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

M'agrada poder jugar amb les meves amigues i poder fer les coses. No hi ha res que no m'agradi.

8. A quants tallers participes com alumne?

A tres : taller de cuina, taller de pintar cares i taller de disfresses.

9. Perquè vares escollir aquest taller?

Perquè faig coses que m'agraden.

10. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Em posaria trista.

11. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

Perquè és molt més divertit.

12. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No, cap cosa.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 4 anys

1. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

Pintar coses i pintar cares, perquè et pinten la cara de pedres i de tot.

Els tallers on es fa molt de renou no m'agraden.

2. A quants tallers participes com alumne?

Taller d'aquarel·les i taller de pintar cares.

3. Perquè vares escollir aquest taller?

Perquè m'agraden el que fan.

4. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Ens avorriríem. I jo em sentiria trista.

5. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

No ho sé.

6. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Si, que no facin tant de renou les mestres, les de primer de primària.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 2n

1. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

M'agrada que són divertits i que hi ha molts de nins, els tallers són molt entretinguts.

No m'agrada dels tallers que es barallin, perquè vull que siguin amics i no es facin mal.

2. A quants tallers participes com alumne?

Taller de bombolles i taller de cuina.

3. Perquè vares escollir aquest taller?

Perquè m'agrada molt fer bombolles i cuinar plats, sobretot pinxits.

4. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Em quedaria jugant al pati.

5. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

Per què hi ha dies que m'agrada fer tallers i altres que no.

6. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No, m'agraden així com es fan.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 5 anys

1. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

M'agrada que puc fer coses interessants, i que em tracten bé les nines grans. Amb els tallers no estic avorrida.

Dels tallers no m'agrada que me manin.

2. A quants tallers participes com alumne?

Maquillatge i cuina.

3. Perquè vares escollir aquest taller?

Perquè són coses que m'agrada fer, i m'agrada que me pintin la cara.

4. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Estaria trista i mai més contenta al pati. Els altres nins també estarien tristos.

5. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

Perquè jo al pati m'avorreixo. No tenc amics, només a na Xisca.

6. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Si. Canviaria la purpurina del taller de maquillatge. Hi ha tallers que m'avorreixo.

Quan li pinten la cara a un altre i he d'esperar.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 5 anys

1. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

M'agrada que són molt divertits i perquè quan deim una cosa ens la fan. Coses que m'agraden. M'agrada que me facin pulseres dels colors que m'agraden.

M'agrada que me diguin que sé fer una cosa. M'ho pas molt bé i em donen coses que em puc dur a casa.

No m'agrada que me llevin les coses, que em diguin una cosa que no sé fer. Que me reganyin perquè jo em port bé i altres nins es posen gelosos.

2. A quants tallers participes com alumne?

Al taller de fang, perquè jo vull fer taller de pulseres però mu mare no em deixa.

3. Perquè vares escollir aquest taller?

No havia més tallers que m'agradessin.

4. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Ploraria tot el temps del pati. Els altres estarien molt tristes també i plorarien.

5. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

A jo m'agrada anar a taller per anar amb les meves amigues.

6. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Sí, que si ha algú gelós que es desapunti del taller.

Infant alumne de tallers de pati

Classe: 3r

1. Què és el que més t'agrada dels tallers de pati? Perquè? I el que menys?

M'agrada poder fer de mestra, i també poder anar com alumna. Però m'agrada més com alumna, perquè així pots fer coses.

No m'agrada quan les mestres xerren malament, o quan s'enfaden entre elles. Hi ha vegades que diuen mentides i això no està bé.

2. A quants tallers participes com alumne?

A dos.

3. Perquè vares escollir aquest taller?

Pues perquè eren els que més m'agradaven. També perquè les mestres són bones, i ho fan bé.

4. Què passaria si no hagués tallers de pati?

No sé... Crec que seria avorrit, i crec que hi hauria nins que estarien molt tristos perquè al pati els agrada fer tallers, i al pati gran s'avorreixen.

5. Perquè t'estimes més participar a un taller en lloc d'estar jugant al pati?

Pues depèn, perquè a jo m'agrada fer les dues coses. Uns dies jugar al pati i altres fer tallers.

6. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Si, que de vegades si vols fer taller i està complet, pues que te deixin fer-lo un altre dia, i que no vagin sempre els mateixos.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 1r

8. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si. Perquè et diverteixes, fas de mestra i empres coses que mai tens l'oportunitat d'emprar.

9. A quants tallers fas de mestre?

A taller d'aquarel·les, de vegades ajudo a taller d'artística i també de vegades faig d'ajudant al taller de música.

10. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada manar, però no que em manin a jo.

11. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Perquè m'agrada manar, i per aprendre a dur una classe.

12. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Vaig triar aquest taller per poder pintar.

13. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Aniria al pati a jugar.

14. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No.

15. Què és un taller per tu?

Una cosa per manar als altres.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 5è

1. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si. Perquè són molt divertits.

2. A quants tallers fas de mestre?

Al taller de pulseres.

3. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada que puc ajudar als més petits a aprendre més coses.

No m'agrada que moltes vegades els petits no ajuden a raonar.

4. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Perquè de vegades al pati fan jocs que no m'agraden i m'estim més fer tallers.

Els tallers també són molt divertits, em permeten fer coses creatives.

5. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Perquè és una cosa que sé fer.

6. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Estaria molt trista. Em demanaria perquè. Seria molt injust que per cap motiu decidissin fer això.

7. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No canviaria res. A mi m'agraden tal i com són.

8. Què és un taller per tu?

És com una classe, que no ho és, però que és la teva classe, i et permet ensenyar coses als altres, als més petits. Són classes molt divertides.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 1r

1. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si, m'agraden molt, perquè m'agrada manar, jugar i cantar amb els nins i fer coses amb les meves amigues.

2. A quants tallers fas de mestre?

Al taller de música, i al taller d'aquerel·les.

3. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada manar. No m'agrada que no me facin cas i que me diguin el que he de fer.

4. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Això és un poc difícil per mi. Volia ser mestra de tallers, perquè quan era petita, ja volia, però no podia, però ara que vaig a primària ja sí.

5. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Vaig escollir fer taller de música perquè no havia cap, i el d'aquerel·les perquè m'agrada pintar.

6. Què passaria si no hagués tallers de pati?

M'avorriria perquè no m'agrada jugar al pati i que em diguin paraulotes.

7. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No canviaria res.

8. Què és un taller per tu?

És jugar bé, portar-se bé i no castigar.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 4t

1. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si, perquè te pots divertir, fas coses interessants i pots fer coses que no sabies.

2. A quants tallers fas de mestre?

Vaig fer taller d'informàtica, de collars i polseres. Ara faré un taller de punt de creu, per al que m'estic preparant. I també he fet de mestra a un taller de neules.

3. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada ordenar als altres i que em facin cas.

I com ho fas?

Els miro als ulls.

No m'agrada que de vegades abandonen un taller perquè no els agrada el que faig, perquè jo vull que primer facin el que jo els dic, i després els deix fer el que volen. No m'agrada que em diguin mentides i es vagin a un altre taller.

4. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Per saber què és manar als altres.

5. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Vaig escollir fer taller de punt de creu per divertir-me i per saber cosir d'altres maneres.

6. Què passaria si no hagués tallers de pati?

M'avorriria perquè no m'agrada jugar al pati. A l'escola tots estaríem molt desanimats perquè hi ha nins que no els agrada jugar al pati.

7. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Que les mestres no s'aprofitin dels alumnes, vull dir, que les mestres no venguin a dir: tu vas a aquest o altre taller. (Es refereix a les mestres de taller):

8. Què és un taller per tu?

És una cosa que la gent fa per a que tu estiguis alegre i facis coses que t'agraden.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 5è

1. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si, perquè si un dia no t'agrada el que fan al pati, pots venir a tallers. I si fas un taller, pots fer que estiguin contents.

2. A quants tallers fas de mestre?

Al taller de repàs.

3. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada ajudar als nins, jugar amb elles. No m'agrada que a vegades no et fan cas i revolucionen la classe.

Quan no em fan cas, els dic que els desapuntaré del taller o que no podran fer el joc de després.

4. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Per què jo anava a repàs i em vaig donar conte que jugaves, feies deures, aprenies, i per això vaig voler també fer-ho jo.

5. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Pues per ajudar als petits a aprendre.

6. Què passaria si no hagués tallers de pati?

Jo intentaria que continuassin perquè a jo m'agraden. L'hora del pati és per passar-ho bé i si no t'agraden els jocs de pati, pues pots fer tallers.

Els tallers de pati et permet compartir coses que saps fer.

Jo crec que si llevassin els tallers no ens agradaria, aniríem al pati, però estariem enfadats. Demanaria perquè els lleven i si podem fer altre cosa.

7. Canviaries alguna cosa dels tallers?

Jo demanaria que es puguin repetir els tallers que més agraden.

8. Què és un taller per tu?

És un lloc, un puesto on pots fer un taller. Si tu saps alguna cosa pot compartir-la o ensenyar-la. Si t'agrada ser mestra, pots anar practicants des de petita o si vols saber el que senten els mestres.

Infant mestre/a de taller de pati

Classe: 5è

1. T'agraden els tallers de pati? Per què?

Si, perquè puc aprendre més i ensenyar als nins. Hi ha nins que són graciosos i em diuen coses que em diverteixen.

2. A quants tallers fas de mestre?

Al taller de pintar cares. Al primer trimestre vaig fer un taller de monstres.

3. Què t'agrada de ser mestre? Què no t'agrada?

M'agrada pintar cares, donar-los feina i que m'expliquin perquè els agrada aquest taller.

No m'agrada que de vegades no em facin cas, i els de dir que no podran venir al taller.

4. Per què vares voler fer de mestre a un taller?

Per què vull mostrar el que sé i el que he après.

5. Com vares escollir fer aquest taller?/ Perquè vares escollir fer aquest taller?

Quan era petita vaig fer un taller de pintar cares i com que m'agradava el que em feien, pues jo ara he volgut fer un.

6. Què passaria si no hagués tallers de pati?

No ho sé, quan ploqués seria molt avorrit. Hi ha nins que els agrada més venir a tallers que anar al pati, perquè els il·lusiona més.

7. Canviaries alguna cosa dels tallers?

No, bé jo demanaria que s'inventés un taller que no s'hagués fet mai.

8. Què és un taller per tu?

Un taller de pati és una activitat per divertir-se, per aprendre i jugar, alhora que demostrar el que saps.

Registre narratiu del dia 21/11/2014

Reunió de les docents coordinadores amb tots els mestres de tallers, per valorar com funcionen els tallers i quines propostes de millora realitzarien.

Mentres esper a que la reunió comenci, una de les coordinadores dels tallers, s'apropa a jo i em comenta que els tallers de pati són una proposta molt interessant per dur a terme a altres escoles. "És una mostra més de que aquesta escola té les portes obertes, els espais són de tots i per a tots."

Comencen a arribar mestres de tallers. Cada infant acudeix a la reunió amb la seva convocatòria per escrit. Les tres coordinadores han fet tres grups. És la primera vegada que té lloc aquest tipus de reunió.

Em quedo amb el grup que es reuneix amb la cap d'estudis. En primer lloc, aquesta repasa si han vingut tots els infants convocats.

- Ara, vos explicaré perquè hem fet aquesta reunió. Es tracta de que voltros ens comenteu a les mestres si necessitau qualque tipus d'ajuda, si heu de mester material. També aprofitaré per a que cada mestre defineixi la durada i el dia del seu taller, i també per aclarar quins alumnes teniu apuntats als vostres tallers – diu la cap d'estudis.
- Quan fem tallers, els nins petits, venen i ens molesten – Mestre de taller 1.
- Nins que han de venir, venen i després diuen que volen anar a un altre taller – Mestra de taller 2.
- Normalment, quan fen sa classe tots els nins es descontrolen i es posen a tirar matalasos, i dos també es descontrolen. – Mestre de taller 3.
- Pues a aquests dos els has de dir " o em feis cas o vos anau del taller" – Mestra 4
- Jo ja els hi he dit, unes quantes vegades. A més, jo vaig començar ajudant al taller, però ara me trob que ho faig tot jo. També és que son 12 alumnes – Mestre 3.
- Són massa – Mestra 5.
- Jo crec que són els de 6è que revolucionen els petits – Mestra 4.
- Són tots que es revolucionen – Mestre 3. El mestre 3 repasa els nins que són.
- Puc dir una cosa? Encara que siguin amics teus, lleva'ls del taller – Mestra 6.
- Jo ja he llevat a en M.B. – Mestre 3.
- Si jo pogués els dijous, aniria a ajudar-lo, però tenc jocs de pati – Mestra 4.
- És que son massa nins – Mestra 5.

- Feis torns! – Mestra 6.
- Anau fent torns, mentres un prepara el material, l'altre que vigili – Mestra 4.
- Vos fa falta posar normes – Mestra 5.
- Queda un altre dia amb tots els nins per explicar-lis. També pots fer el que vaig fer jo: fer un cartell per exposar les normes, i ara ens va molt millor. – Mestra 4.
- Has d'asustar-los – Mestra 2.
- Fes com sa meva profe de repàs, ella ens diu o vos portau bé o no vendreu més- Mestra 4.
- Bé, crec que ja tens varies propostes. Tria una d'elles i intenta posar-la en pràctica, per ventura, t'anirà millor. – intervé la cap d'estudis.
- Jo, tenc un problema amb l'espai – diu la mestra 4. La cap d'estudis ho apunta, per tal de cercar-li un espai més adient.
- Jo tenc, un altre problema, i és que sempre arribam tard a classe – Mestra 5.
- Recolliu a menos deu – diu la mestra 4, que intervé per proposar les seves idees.

El temps passa ràpid, ja arriba la fi de la reunió. Una altra nina demana a la cap d'estudis, si per al seu taller li poden proporcionar una aula, on pugui tancar la porta. S'apunta.

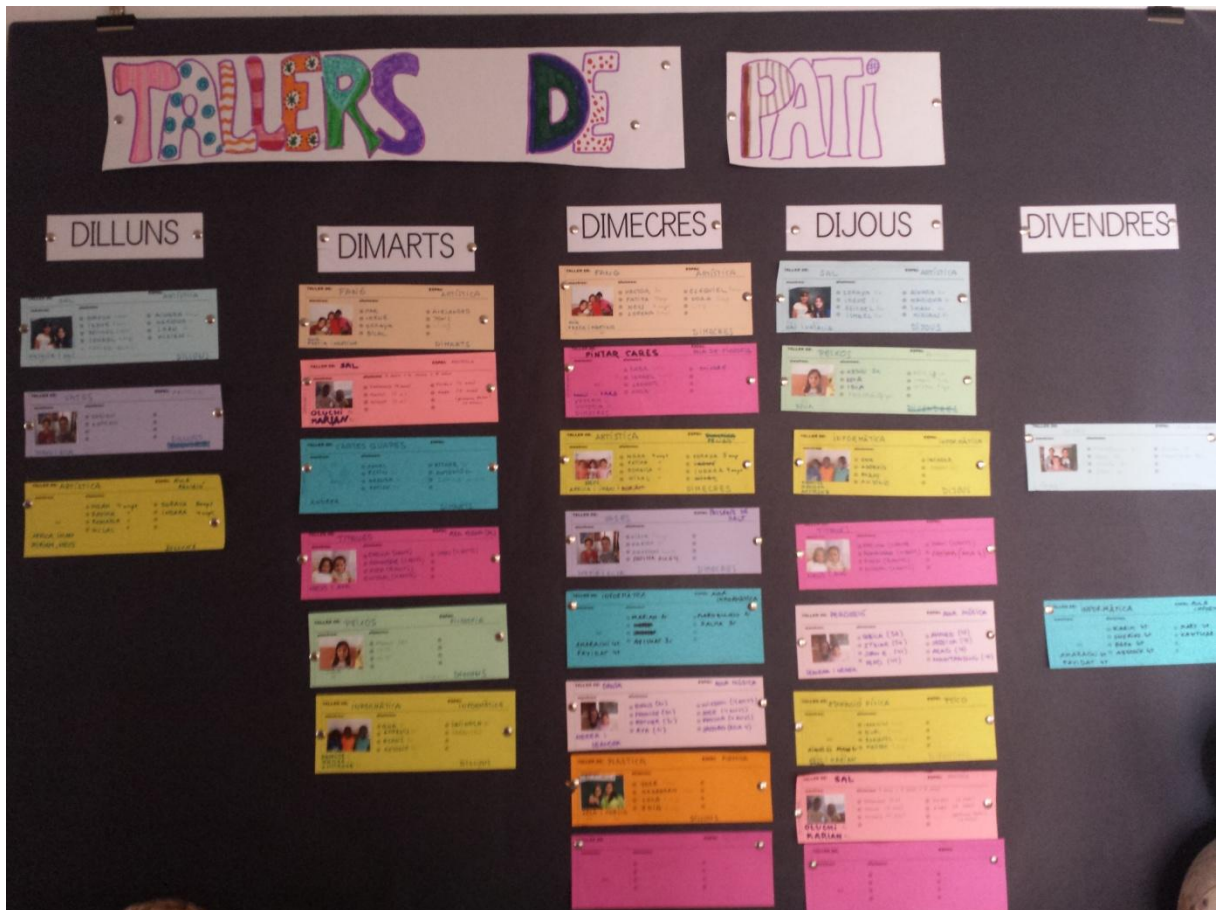

Foto del tauló emprat per organitzar els tallers de pati.

ENTREVISTA DIRECTORA DEL CENTRE

1. Segons la teva opinió, què aporten els tallers de pati a l'escola?

Aporten oportunitats als infants d'aprendre i relacionar-se amb els seus companys d'una manera diferent a la pròpia d'una escola.

2. Com creus que enriqueix el desenvolupament dels infants els tallers de pati?

Els dona l'oportunitat d'organitzar-se i d'ensenyar als seus companys. Això implica que han de fer una previsió i una anticipació sobre el que necessitaran, a qui ensenyaran, què ensenyaran, quins dies. És a dir han de fer una vertadera programació. Les habilitats que han de desenvolupar: anticipació, organització, empatia, previsió, rectificar si no els va bé, han de pensar què han de canviar per millorar...

3. Penses que els tallers de pati van en concordança amb el projecte de l'escola?

Per què?

Sí. Per què una de les premisses de l'escola és que els infants puguin esdevenir protagonistes del seu propi aprenentatge. A més, una altra és partir dels interessos dels infants.

4. Què passaria si els tallers de pati no existissin?

Es perdria l'oportunitat de que els infants poguessin ensenyar a infants, i tenir una relació diferent entre ells. Una relació diferent, ja no és la relació entre iguals, en la que uns infants ensenyen a altres infants. En definitiva es perdria l'oportunitat que els infants visquessin una oportunitat única, ja que difícilment a altre moment de la seva vida escolar la podrien viure.

5. Quina valoració faries dels anys que duen en marxa els tallers?

En general és molt positiva. Però pens que cada any és diferent, hi ha anys que les propostes que fan els infants són molt interessants i la seva capacitat d'organitzar-se i de cercar estratègies és sorprenent. En canvi, hi ha altres que els infants que proposen un taller, es rendeixen aviat davant les dificultats i llavors la feina de la mestra és encoratjar-los i motivar-los per què pensin què poden fer per a que vagi millor.

6. A tu com a directora, t'han aportat alguna cosa els tallers de pati?

Bàsicament, em sorprenen, de vegades observ el que fan i el que demanen, com es parlen entre ells, com interactuen. També observ com es dirigeix na Cati a ells,

com els infants senten que ella està totalment per ells i que els facilitarà la tasca tant com pugui. En definitiva, per a mi és una oportunitat d'aprendre observant.